

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1749

[Total No. of Pages : 2

[5952]-201

F.Y. B. Com

121 : COMPULSORY ENGLISH - II
(2019 Pattern) (Semester - II) (Credit System)

Prescribed Text : Success Avenue

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt Any Three of the following questions in about 100 words each. [15]

- a) Discuss the company's family support system that helped Indra Nooyi to maintain a balance between her personal and professional life.
- b) Describe Sudha Murthy's First experience of gender discrimination.
- c) How did moving to pune change Sudha Murthy's life?
- d) Draw a character sketch of Suzanne.
- e) How did Eleanor take revenge on Suzanne?

Q2) Attempt Any Three of the following questions in about 100 words each. [15]

- a) What sort of relationship did Bob and Jimmy share in the short story 'After Twenty Years'?
- b) Describe the twist at the end of the story 'After Twenty Years'.
- c) Explain the central theme of the poem 'O Captain! My Captain!'
- d) What does the speaker want his daughter to learn in the poem 'A Prayer for My Daughter'.
- e) How does the poem celebrate the achievements of President Lincoln?

P.T.O.

Q3) Attempt Any Two of the following : [20]

- a) Imagine that you are Ketan Pawar. Write a letter to your uncle, telling him about a study four you went on with teachers and classmates.
- b) Write a newspaper report on a cultural programme organized by your college.
- c) Explain Blogging as an effective social networking tool.
- d) Write a resume, in response to the newspaper advertisement for the post of the bank manager.

Q4) Attempt Any Four of the following : [20]

- a) Explain the components of an email letter.
- b) You are Mr. Prakash Bhosale. The laptop you bought one week ago From Prashant Electronics in pune, is giving you a problem. Write an email to be sent to the manager of the company, making a complaint about the defect and asking for it to be replaced.
- c) You are Kishor Thorat of Mumbai. In response to a newspaper advertisement you wrote a letter to the personnel manager of Orissa Engineering Pvt. Ltd. applying for the post of an assistant engineer in the company, but forgot to enclose your resume. Write an email to the personnel manager of the company, apologising for the oversight on your part and sending your resume.
- d) Describe the difference between verbal and non verbal communication.
- e) Write a short note on proxemics.
- f) Explain the importance of paralanguage in non-verbal communication.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PA-1750

[Total No. of Pages : 5

[5952]-202

F.Y. B.Com.

122 : FINANCIAL ACCOUNTING - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Use of simple calculator is allowed.*

Q1) A) Fill in the Blanks (any 5):

[5]

- a) Wages ledger account is created under _____ Group.
 - i) Capital
 - ii) Indirect expenses
 - iii) Direct Expenses
 - iv) Current Assets
- b) Cash deposited into ABC bank this entry shall be entered in tally software by using _____ voucher key.
 - i) Ctrl+ F5
 - ii) Ctrl+ F9
 - iii) Ctrl+ F7
 - iv) Ctrl+ F
- c) _____ is a right to publish, copy and distribute an artistic work.
 - i) Copyright
 - ii) Patent
 - iii) Goodwill
 - iv) Trademark
- d) The accounting for Charitable trusts is primarily based on the _____ theory.
 - i) Entity theory
 - ii) Fund theory
 - iii) Legal theory
 - iv) Rent theory

P.T.O.

- e) The capacity of a business to earn profits in future is termed as _____.
- i) Copyright ii) Patent
- iii) Brand iv) Goodwill
- f) _____ Organizations are established for running social, cultural and educational activities.
- i) Not for profit ii) Sole trading concern
- iii) Joint Hindu Family iv) Trading
- g) _____ is an owner of the property.
- i) Lessor ii) Lessee
- iii) Seller iv) Bailee

B) Match the pair (any 5)

[5]

Group A		Group B	
I	Lessee	A	Nominal Account
II	Subscriptions	B	Short workings Recovered
III	Changing Period in Tally software	C	CTRL+F6
IV	Income and Expenditure Account	D	Acquires the right to use the property
V	One of the methods of valuation of Goodwill	E	Receipt and payment account credit side
VI	Recoupment of Short working	F	F2
VII	Recording of Receipt transactions in tally	G	Receipt and Payment account Debit side
		H	Super Profit Method

Q2) Write short notes (any 2) :

[10]

- a) Methods of valuation of Goodwill.
- b) Types of Leases.
- c) Importance of Tally in Business.
- d) Features of Receipt and Payment Account.

Q3) Following is the Receipt and Payment Account of Rajput Sports Club, Rajasthan for the year ended 31st December, 2022

[8]

**Receipt and Payment Account
For the year ended 31st Dec, 2022**

Dr.		Cr.	
Receipts	Rs.	Payments	Rs.
To Cash in Hand	17,200	By Salaries	18,000
To Subscriptions	45,000	By Fax Charges	1,200
To Entertainment Receipts	8,200	By Postage	1,800
To Interest on Gov. Securities	1,500	By Expenses on Annual Function	9,000
To Entrance Fees	2,000	By Magazines and Periodicals	4,200
To Sale Proceed of Waste Paper	750	By Repair to Building	6,600
To Membership Fees	3,000	By Stationery Purchased	8,000
To Miscellaneous Receipt	750	By Rent and Rates	7,000
To Legacies (to be capitalized)	2,000	By 10% Government Securities (Purchased on 1 st Jan, 2022)	20,000
		By Corporation Taxes	1,200
		By Cash in hand	3,400
Total	80,400	Total	80,400

You are required to prepare Income and Expenditure Account for the year ended 31st December, 2022 by taking into consideration the following information :

1. 20% of entrance fees are to be capitalized whereas 30% of membership fees are to be treated as Revenue Income.
2. Stock of Stationery on 31st December, 2022 was Rs. 1,700 whereas on 1st January, 2022 it was of Rs. 1,000
3. 5% Depreciation is to be provided on the cost of building amounting to Rs. 2, 00,000.

Q4) Rama and Company, Bikaner decides to purchase the entire business of Gama and Company, Raibareli as on 31st December, 2022. The Business profit and loss of Gama and Company for the last five years were as follows: [7]

Year	2018	2019	2020	2021	2022
Profits	43,500	53,000	95,500	1,09,500	1,48,500

The capital employed of the business is Rs. 6,50,000 on which the reasonable rate of return is 10%. The goodwill is three years of purchase.

Calculate the value of Goodwill as per :

1. Average Profit Method.
2. Super Profit Method.

Q5) Aqua Ltd. leased a property from Bitra Ltd. on 01.01.2019 on the following terms and conditions :

1. Royalty to be paid at Rs.2 per ton
2. Minimum rent was fixed at Rs. 18,000 p.a.

3. Each year Excess of minimum rent over actual royalties was to be recouped during the next three years.
4. The output and the royalties upto 2022 were as follows :

Year	Output (in tons)	Royalty (in Rs.)
2019	1,500	3,000
2020	7,000	14,000
2021	9,000	18,000
2022	12,000	24,000

- a) Prepare the working table for all years. [7]
- b) Pass necessary journal entries for last 2 years (2021 and 2022) in the books of Aqua Ltd. [8]

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1751

[Total No. of Pages : 4

[5952]-203

F.Y. B.Com.

123 : BUSINESS ECONOMICS (Micro) - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Q.No. 1 and Q.No. 6 are compulsory.*
- 2) *Solve any 3(Three) questions from the remaining question nos. 2, 3, 4 and 5.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any 5) : [5]

- i) Per unit cost of good is called _____.
(Total fixed cost, Variable cost, Average cost, Prime cost)
- ii) In the _____ all factors of production are variable.
(Past, Short run, Long run, Future)
- iii) Perfect competition has _____ number of buyers and sellers.
(few, large, limited, infinite)
- iv) The number of seller in a monopoly market is _____.
(large, few, two, single)
- v) The Economies due to changes in production technique are called _____.
(Labour Economies, Managerial Economies, Technical Economies, Marketing Economies)
- vi) Liquidity preference theory was propounded by _____.
(Keynes, Pigou, Marshall, Ricardo)

P.T.O.

b) Match the following pairs : [5]

Group 'A'

Group 'B'

i) Average Revenue	a) Mrs. John Robinson
ii) Theory of monopolistic competition	b) Oligopoly
iii) Imperfect competition	c) Ricardo
iv) Price war	d) Price of goods
v) Classical Theory of Rent	e) Chembarlin

Q2) Explain the various concepts of cost. [15]

Q3) What is meant by perfect competition? Explain the Long-Run Equilibrium of the firm and the Industry under perfect competition. [15]

Q4) What is meant by Duopoly? Explain the features of Duopoly market. [15]

Q5) Explain the modern theory of Rent. [15]

Q6) Write short notes on (Any Three) : [15]

- Concepts of Revenue sunk cost.
- Features of perfect competition.
- Price Discrimination.
- Quasi Rent.
- Real wages.

Total No. of Questions : 6]

PA-1751

[5952]-203

F.Y. B.Com.

123 : व्यावसायिक अर्थशास्त्र (सुक्ष्मलक्षी) - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 आणि 6 अनिवार्य आहेत.
- 2) उर्वरित प्रश्न क्रमांक 2, 3, 4 आणि 5 पैकी कोणतेही तीन सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही 5) :

[5]

- i) वस्तुच्या प्रतिनग उत्पादन खर्चास म्हणतात.
(एकूण स्थिर खर्च, बदलता खर्च, सरासरी खर्च, प्रधान खर्च)
- ii) मध्ये उत्पादनाचे सर्व घटक बदलू शकतात.
(भूतकाळ, अल्पकाळ, दीर्घकाळ, भविष्यकाळ)
- iii) पूर्ण स्पर्धेमध्ये खरेदीदार आणि विक्रेते आहेत.
(काही, असंख्य, मर्यादित, अनंतता)
- iv) मक्तेदारी बाजारात विक्रेत्यांची संख्या असते.
(असंख्य, काही, दोन, एकच)
- v) उत्पादन तंत्रातील बदलामुळे मिळणाऱ्या बचतीला म्हणतात.
(श्रमविषयक बचती, व्यवस्थापकीय बचती, तांत्रिक बचती, बाजारपेठ विषयक बचती)
- vi) तरलता प्राधान्य सिद्धांत ने मांडला.
(केन्स, पिगू, मार्शल, रिकार्डो)

ब) योग्य जोड्या लावा : [5]

गट 'अ'	गट 'ब'
i) सरासरी प्राप्ती	अ) मिसेस जॉन रॉबीन्सन
ii) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा सिद्धांत	ब) अल्पविक्रेताधिकार
iii) अपूर्ण स्पर्धा	क) रिकार्डो
iv) किंमत युद्ध	ड) वस्तुची किंमत
v) सनातनवादी खंडाचा सिद्धांत	ई) चेंबरलीन

प्रश्न 2) खर्चाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय? पूर्ण स्पर्धा बाजारातील उद्योगसंस्था व उद्योगाचा दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) द्विविक्रेताधिकार म्हणजे काय? द्विविक्रेताधिकार बाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [15]

- अ) प्राप्तीच्या संकल्पनातील खर्च
- ब) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये
- क) मुल्यभेद
- ड) आभास खंड
- इ) वास्तव वेतन

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PA-1752

[Total No. of Pages : 4

[5952]-204

First Year B.Com.

124 - A : BUSINESS MATHEMATICS & STATISTICS - II

(2019 CBCS Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All the questions are compulsory.*
- 2) *Use of simple calculator is allowed.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (any 5): **[5]**

- a) For two matrices to be added, the matrices must be of _____.
(same size, different size, identical type)
- b) The rank of $n \times n$ matrix is _____ if all its elements are 5.
(Five, Two, One)
- c) Use of graphical method of LPP is to solve _____.
(Final Solution, Linear Equations, Initial Solution)
- d) Coefficient of correlation will be always _____.
(Between - 1 and 1, more than 0, more than 1)
- e) Regression is measure of average relationship between _____ variable.
(two or more, one or zero, one)
- f) _____ is known as the 'ideal formula' for constructing index numbers.
(Fisher's Index, Paasche's Index, Laspeyre's Index)

P.T.O.

- B) State the following statement are 'True' or 'False': (any 5): [5]
- The consumer Price Index can be used to correct the effect of inflation in comparing incomes from year to year.
 - In a simple linear regression model, a negative slope term always indicates negative correlation.
 - Determinant and Matrix are of the same meaning.
 - The inverse of a matrix will exist only if determinant is zero.
 - Index numbers helps in comparison of changes in price.
 - Regression is the technique of prediction on the basis of correlation.

Q2) Solve any three from the following: [15]

- Let $A = \begin{bmatrix} 2 & 4 \\ 5 & 7 \end{bmatrix}$ and $B = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 6 & 8 \end{bmatrix}$ Find $A + B$ and $A - B$.
- A dealer deals in two items radios and TV. He has 5,00,000/- to invest and stores 60 pieces. One TV cost is 25,000/- and one radio cost is 5,000/-. If one radio gives a profit of 500/- and one TV gives profit of 2,500/-. Formulate the situation as a LPP to maximize the profit.
- Compute Paasche's and Laspeyre's Price index number for the following data:

Commodity	Price		Quantity	
	2014	2020	2014	2020
P	15	22	60	35
Q	17	28	56	44
R	12	22	8	14
S	18	8	19	32
T	22	14	11	29

- Explain the types of Matrix.
- What are the types of correlation?

Q3) Solve any three from the following:

[15]

- a) Solve the following Determinant.

$$D = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 3 & 2 & 3 \\ 4 & 1 & 6 \end{bmatrix}$$

- b) Solve graphically given LPP

Minimize $Z = 50x + 70y$

Subject to $2x + y \geq 8$

$$x + 2y \geq 10$$

$$x \geq 0, y \geq 0$$

- c) Compute the Fisher's ideal price index number for 2021 on the basis of 2014 with the following information.

Commodity	Price		Quantity	
	2014	2021	2014	2021
A	5	10	4	12
B	8	6	7	7
C	6	4	5	3

- d) State the advantages of index number.
e) What are the advantages of regression analysis?

Q4) Solve any three from the following:

[15]

- a) Solve the following set of equations by using matrix inverse method:

$$2x + 3y = 5$$

$$11x - 5y = 6$$

- b) Draw the graph of linear equation.

$$5x + 3y = 15 \text{ and } 2x + 5y = 10$$

- c) The marks obtained by 9 students in two subjects Marathi and Hindi are given below. Compute the Rank Correlation Coefficient of Spearman.

Marks in Marathi	35	23	47	17	10	43	9	6	28
Marks in Hindi	30	33	45	23	8	49	12	4	31

- d) Explain the concept of LPP.
 e) What is Index Number? State the types of Index Number.

- Q5) a) Calculate the coefficient of correlation for the following data: [10]**

Price	50	55	48	54	60	56	58	59
Supply	90	110	75	100	120	110	115	120

- b) If $A = \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 7 & 5 \end{bmatrix}$ and $B = \begin{bmatrix} 4 & 5 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$ Find AB and BA. [5]

OR

- b) Following are the data related to marks obtained by 100 students of a class in two subjects - Economics and Co-operation. Find out probable marks in Economics of a student who secured 70 marks in Co-operation. [5]

Item	Economics	Co-operation
Mean	55	80
Standard Deviation	9	12
Correlation Coefficient	0.8	

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1753

[5952]-205

[Total No. of Pages : 4

First Year B.Com.

124(B) : COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATIONS - II
(2019 Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 60

Instructions to the candidates:

- 1) Questions No. 1 and 6 are compulsory.
- 2) Solve any three from Q.2, Q.3, Q.4 and Q.5.

Q1) A) Fill in the blanks (Any five):

[5]

- i) _____ provides users with more options and quicker delivery of products.
 - a) E-commerce
 - b) Markets
 - c) Code
 - d) File
- ii) Customers are going digital with their payments, increasing the need for _____.
 - a) Growth
 - b) Speed
 - c) Transparency
 - d) Security
- iii) E-Currency also known as _____.
 - a) Fast cash
 - b) Digital cash
 - c) Wallet
 - d) Slow cash
- iv) _____ is an electronic, encrypted stamp of authentication on digital data.
 - a) Easy money
 - b) W-commerce
 - c) Digital signature
 - d) Codes
- v) Debet cards eliminate the need to carry _____.
 - a) Bank
 - b) Cash
 - c) Metal
 - d) Plastic
- vi) E-Commerce applications are changing _____.
 - a) Slowly
 - b) Rapidly
 - c) Virtual
 - d) Files

P.T.O.

B) Match the following : [5]

i) E-CRM	a) Financial transactions viarantent
ii) RTGS money transfer	b) Local Area Network
iii) Online banking	c) Electronic Customer Relationship
iv) LAN	d) Physical arrangement of computers
v) Topology	e) Happens in real time

Q2) What is E-commerce? Explain various activities of E-Commerce. [15]

Q3) What is E-marketing? Explain the merits and demerits of E-Marketing. [15]

Q4) What is customer Relationship Management? Explain in detail the need of electronic customer Relationship Management. [15]

Q5) Define Electronic Data interchange? Explain in detail types of electronic fund transfer. [15]

Q5) Write Short Notes (Any three out of five): [15]

- a) Functions of Supply Chain Management.
- b) Net Banking.
- c) Digital Signature.
- d) M-commerce and its benefits.
- e) Types of M-commerce.

- ब) जोड्या जुळवा : [5]
i) ई-सीआरएम	अ) ईंटरनेटच्या साह्याने आर्थिक व्यवहार
ii) आर.टी.जी.एस. च्या साह्याने पैसे हस्तांतर	ब) लोकल एरिया नेटवर्क
iii) ऑनलाईन बँकिंग	क) ईलेक्ट्रॉनिक कस्टमर रिलेशनशिप मॅनेजमेंट
iv) लॅन (एल.ए.एन.)	ड) संगणकाची भौतिक मांडणी
v) टोपोलॉजी	इ) प्रत्यक्ष वेळी घडून येतो

प्र.2) ई-कॉमर्स म्हणजे काय? ई-कॉमर्सचे विविध उपक्रम स्पष्ट करा. [15]

प्र.3) ई-मार्केटिंग/विपणन म्हणजे काय? ई-मार्केटिंगचे गुण/फायदे व तोटे स्पष्ट करा. [15]

प्र.4) ग्राहक संबंध व्यवस्थापन म्हणजे काय? ईलेक्ट्रॉनिक ग्राहक संबंध व्यवस्थापनाची गरज सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

प्र.5) 'ईलेक्ट्रॉनिक माहिती हस्तांतर' या संज्ञेची व्याख्या द्या. ईलेक्ट्रॉनिक निधी हस्तांतरणाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

प्र.6) टिपा लिहा. (पाचपैकी कोणतेही तीन) [15]

- पूरवठा साखळी व्यवस्थापनाची कार्ये
- नेट बँकिंग
- डिजीटल सिग्रेचर
- एम-कॉमर्स आणि त्याचे फायदे
- एम-कॉमर्सचे प्रकार

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1754

[Total No. of Pages : 4

[5952]-206

F.Y. B.Com.

125A : ORGANISATIONAL SKILL DEVELOPMENT - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 and Question No. 6 are compulsory.*
- 2) *Solve any 3 (Three) questions from the remaining question nos. 2, 3, 4 and 5.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any five) : [5]

- i) To get the office work done by the personnel of the office is _____ of quality of office manager.
 - a) Education and training
 - b) Experience
 - c) Personal qualities
 - d) Professional interest
- ii) To-Do list prepare in _____ technique of time management.
 - a) Set your priorities
 - b) Stay focused
 - c) Set realistic goals
 - d) Set achievable target
- iii) _____ is the process of deciding what one plan to achieve the result one desires.
 - a) Goal setting
 - b) Policy setting
 - c) Plan setting
 - d) Time setting
- iv) The word 'communication' is derived from _____.
 - a) Latin word
 - b) French word
 - c) German word
 - d) Greek word
- v) Dressing Styles is the type of _____ barriers in process of Business communication.
 - a) Physical Barrier
 - b) Psychological Barrier
 - c) Emotional Barrier
 - d) Cultural Barrier

P.T.O.

- vi) Attraction and respect is the type of _____ barriers in process of Business communication.
- a) Physical Barrier b) Psychological Barrier
c) Emotional Barrier d) International Barrier
- b) Match the following : [5]
i) Frank and Lillian Gilbreth	a) Language
ii) Linguistic Barrier	b) Motion study
iii) Internet communities	c) State of Health
iv) Psychological Barrier	d) Facebook
v) Physical Barrier	e) Inattentiveness

Q2) Explain in detail the Duties and Responsibilities of the Office Manager. [15]

Q3) What do you mean by Office Communication? State the Barriers in Effective Communication. [15]

Q4) Define the term Work Measurement. State the Objects and Importance of Work Measurement. [15]

Q5) Explain the various factors in selecting office machines. [15]

Q6) Write short notes on (Any Three) : [15]

- a) Goal Setting
b) Recent Trends in Communication
c) Motion Study
d) Classification of Report.
e) Office Automation

Total No. of Questions : 6]

PA-1754

[5952]-206

F.Y. B.Com.

125A : ORGANISATIONAL SKILL DEVELOPMENT - II

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 आणि 6 अनिवार्य आहेत.
- 2) उर्वरित प्रश्न क्रमांक 2, 3, 4 आणि 5 पैकी कोणतेही तीन सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) : [5]

i) कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांकडून कार्यालयीन काम करवून घेणे ही कार्यालयीन व्यवस्थापकाची गुणवत्ता आहे.

अ) शिक्षण आणि प्रशिक्षण	ब) अनुभव
क) वैयक्तिक गुण	ड) व्यावसायिक स्वारस्य

ii) वेळ व्यवस्थापनाच्या तंत्रात कामाची यादी तयार करतात.

अ) तुमचे प्राधान्यक्रम ठरवा	ब) लक्षकेंद्रित ठेवणे
क) वास्तववादी ध्येय ठरविणे	ड) साध्य करण्यायोग्य लक्ष्य ठरविणे

iii) ही एखाद्याला इच्छित परिणाम साध्य करण्यासाठी योजना ठरवण्याची प्रक्रिया आहे.

अ) ध्येय निश्चिती	ब) धोरण निश्चिती
क) योजना निश्चिती	ड) वेळ निश्चिती

iv) 'Communication' हा शब्द शब्दापासून आला आहे.

अ) लॅटिन शब्द	ब) फ्रेंच शब्द
क) जर्मन शब्द	ड) ग्रीक शब्द

v) वस्त्र परिधान शैली हा व्यवसाय संप्रेषणाच्या प्रक्रियेतील अडथळ्यांचा प्रकार आहे.

अ) शारीरिक अडथळा ब) मानसिक अडथळा

क) भावनिक अडथळा ड) सांस्कृतिक

vi) आकर्षण आणि आदर हा व्यवसाय संप्रेषणाच्या प्रक्रियेतील अडथळ्यांचा प्रकार आहे.

अ) शारीरिक अडथळा ब) मानसिक अडथळा

क) भावनिक अडथळा ड) आंतरराष्ट्रीय अडथळा

ब) जोड्या जुळवा : [5]

i) फ्रँक आणि लिलियन गिल्ब्रेथ	अ) भाषा
ii) भाषिक अडथळा	ब) गती अभ्यास
iii) इंटरनेट समुदाय	क) आरोग्याची स्थिती
iv) मानसिक अडथळा	ड) फेसबुक
v) भौतिक अडथळा	ई) निष्काळजीपणा

प्रश्न 2) कार्यालयीन व्यवस्थापकाची कार्ये व जबाबदाऱ्या सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) कार्यालयीन संदेशवहन म्हणजे काय ते सांगून प्रभावी संदेशवहनातील अडथळे स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) कार्य मापन या संज्ञेची व्याख्या सांगून त्याची उद्दिष्टे व महत्व स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) कार्यालयीन यंत्रसामुग्री निवडीचे विविध घटक स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [15]

- अ) ध्येय निश्चिती
- ब) संदेशवहनातील आधुनिक प्रवाह
- क) गती अभ्यास
- ड) अहवालाचे वर्गीकरण
- इ) कार्यालय स्वयंचलीकरण

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1755

[Total No. of Pages : 4

[5952]-207

F.Y. B.Com.

FUNDAMENTALS OF BANKING

125 B : Banking and Finance - II

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Q. No.1 and Q. No.6 are compulsory.*
- 2) *Solve any three questions from the remaining question nos. 2, 3, 4 and 5.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any Five) : [5]

- i) The capacity of Bank to earn profit is called _____.
 - a) Profitability
 - b) Liquidity
 - c) Security
 - d) Sutability
- ii) CIBIL stands for _____.
 - a) Credit Information Bureau International Ltd.
 - b) Credit International Bureau India Ltd.
 - c) Credit Information Bureau India Ltd.
 - d) Credit Information Board International Ltd.
- iii) A cheque dated subsequent to the date of its issue is _____.
 - a) Post dated cheque
 - b) Blank cheque
 - c) Crossed cheque
 - d) Order cheque
- iv) A Negotiable Instrument drawn within a country is known as _____.
 - a) Inland
 - b) Foreign
 - c) Time
 - d) Clean

P.T.O.

- v) Blank Endorsement is also called as _____.
- a) Full Endorsement b) Qualified Endorsement
 c) General Endorsement d) Special Endorsement
- vi) The ATM installed at bank premises is called as _____.
- a) Off-Site b) Branch
 c) On-Site d) Internal

b) Match the following : [5]

i) ICRA	a) IFCI
ii) Liquidity	b) Cash Withdrawal
iii) Negotiable Instruments	c) Person who Endorses the Instrument
iv) Endorser	d) Cheque
v) ATM	e) Decrease in profitability

Q2) Explain the Balance Sheet of Bank. [15]

Q3) What is Negotiable Instruments? Explain the features of Negotiable Instruments. [15]

Q4) What is Endorsement? Explain the types of Endorsement. [15]

Q5) Explain the role and uses of Technology in Banking. [15]

Q6) Write Short Notes (Any Three) : [15]

- a) CIBIL
 b) Types of crossing
 c) Effects of Endorsement
 d) Mobile Banking
 e) Parties to a cheque

Total No. of Questions : 6]

PA-1755

[5952]-207

F.Y. B.Com.

125 B : बँक व्यवसायाची मुलतत्वे
बँक व्यवसाय आणि वित्तपुरवठा - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना:

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 6 सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावे.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणतेही पाच) : [5]

i) बँकेच्या नफा मिळविण्याच्या क्षमतेस म्हणतात.

अ) नफा

ब) तरलता

क) सुरक्षा

ड) अनुरूपता

ii) सी. आय. बी. आय. एल. चे पूर्ण रूप

अ) क्रेडीट इन्फर्मेशन ब्यूरो इंटरनॅशनल लिमिटेड

ब) क्रेडीट इंटरनॅशनल ब्यूरो इंडिया लिमिटेड

क) क्रेडीट इन्फर्मेशन ब्यूरो इंडिया लिमिटेड

ड) क्रेडीट इन्फर्मेशन बोर्ड इंटरनॅशनल लिमिटेड

iii) धनादेश काढतांना त्यावर पुढील तारिख टाकली जाले त्यास म्हणतात.

अ) उत्तर दिनांकित धनादेश

ब) कोरा धनादेश

क) रेखांकित धनादेश

ड) आदेश धनादेश

iv) देशांतर्गत काढलेल्या चलनक्षम दस्तऐवजास दस्तऐवज म्हणतात.

अ) आंतरदेशीय

ब) विदेशी

क) समयधिष्ठित

ड) स्वच्छ

- v) कोच्या पृष्ठांकनालाच असे देखिल म्हणतात.
अ) पूर्ण पृष्ठांकन ब) पाय पृष्ठांकन
क) सामान्य पृष्ठांकन ड) विशेष पृष्ठांकन
- vi) बँक आवारात स्थापित ए. टी. एम. ला ए. टी. एम. म्हणतात.
अ) ऑफ-साइट ब) शाखा
क) ऑन-साइट ड) अंतर्गत

- ब) जोड्या लावा : [5]
- i) ICRA अ) IFCI
ii) रोखता ब) पैसे काढणे
iii) चलनक्षम दस्तऐबज क) साधनांचे पृष्ठांकन करणारा
iv) पृष्ठांकन ड) धनादेश
v) ATM ई) नफाक्षमतेत घट

प्रश्न 2) बँकेच्या ताळेबंद पत्रकातील बाबी सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) चलनक्षम दस्तऐबज म्हणजे काय? चलनक्षम दस्तऐबजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) पृष्ठांकन म्हणजे काय? पृष्ठांकनाचे प्रकार स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) बँक व्यवसायात तंत्रज्ञानाची भूमिका व उपयोग स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) टिपा लिहा (कोणतेही तीन) : [15]

- अ) CIBIL (सिबिल)
ब) रेखांकनाचे प्रकार
क) पृष्ठांकनाचे परिणाम
ड) मोबाईल बँकिंग
इ) धनादेशाचे पक्ष

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1756

[Total No. of Pages : 4

[5952]-208

F.Y. B.Com.

**(125(C)) ELEMENTS OF COMMERCIAL GEOGRAPHY - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 3) *Use of map-stencils is allowed.*
- 4) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the answers of following questions in 20 words (any eight) : **[16]**

- a) Write the names of agro-based industries.
- b) Name the city in which first cotton mill started in India.
- c) In which district was the first co-operative sugar factory started in India?
- d) What is balance of trade?
- e) What is international trade?
- f) Give any two reasons for the use of air transport for light and perishable goods.
- g) Name any two cultural factors that affect tourism.
- h) When was India's first national tourism policy decided?
- i) State any two elements of map.
- j) Give any two disadvantages of choropleth map.

Q2) Answer the following question in 50 words (any three) :

[18]

- a) Textile industry in India
- b) Types of communication.
- c) Problems facing the tourism industry
- d) Advantages and disadvantages of Pie diagram.

P.T.O.

Q3) Answer the following question in 100 words (any two) : **[16]**

- a) Explain industrial pollution with suitable examples.
- b) Explain the role of communication in trade.
- c) Write a note on state government's policy for tourism development

Q4) Write the answers to the following questions in 300 words (any one) **[20]**

- a) Explain geographical and cultural factors affecting on tourism.
- b) Write in detail the industrial location theory.

Total No. of Questions : 4]

PA-1756

[5952]-208

F.Y. B.Com.

(125(C)) व्यापारी भूगोलाची मुलतत्त्वे - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाण्यात.
3) नकाशा स्टेन्सिलस वापरण्यास परवानगी आहे.
4) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 20 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही आठ) [16]

- अ) कृषीवर आधारीत उद्योगांची नावे लिहा.
ब) भारतात पहिली सूतगिरणी कोणत्या शहरात सुरु झाली ?
क) भारतात सहकारी तत्त्वावरील पहिला साखर कारखाना कोणत्या जिल्ह्यात सुरु झाला ?
ड) व्यापार संतुलन म्हणजे काय ?
इ) आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय ?
फ) हलका व नाशवंत मालाच्या वाहतुकीसाठी हवाई वाहतुकीचा का केला जाते याची दोन कारणे द्या ?
य) पर्यटनावर परिणाम करणारे कोणतेही दोन सांस्कृतिक घटक सांगा.
र) भारताचे पहिले राष्ट्रीय पर्यटन धोरण कधी ठरविण्यात आले ?
ल) नकाशाची कोणतेही दोन मुलभूत अंगे सांगा ?
व) छाया पद्धती नकाशाचे कोणतेही दोन तोटे सांगा.

- प्रश्न 2)** खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [18]
- अ) भारतातील कापड उद्योग
- ब) संदेश वहनाचे प्रकार
- क) पर्यटन उद्योगा समोरील समस्या
- ड) विभाजीत वर्तुळ पद्धतीचे फायदे तोटे
- प्रश्न 3)** खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 100 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) [16]
- अ) औद्योगिक प्रदूषण उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ब) संदेशवहनाची व्यापारातील भूमिका स्पष्ट करा.
- क) पर्यटन विकासासाठी राज्यशासनाचे धोरण स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 300 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) [20]
- अ) पर्यटनावर परिणाम करणारे भौगोलिक व सांस्कृतिक घटक स्पष्ट करा.
- ब) औद्योगिक स्थान निश्चितीच्या सिद्धांताचे सविस्तर वर्णन करा.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1757

[Total No. of Pages : 4

[5952]-209

F.Y. B.Com.

**125 (D) : DEFENCE ORGANIZATION AND
MANAGEMENT IN INDIA - II
(2019 Pattern) (Semester - II)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any five of the following :

[5 × 2 = 10]

- a) Define counter intelligence.
- b) Define intelligence.
- c) Define Security.
- d) What is economic mobilization?
- e) Define War.
- f) Define Economic Warfare.

Q2) Attempt any four short note of the following :

[4 × 5 = 20]

- a) Defence Organization.
- b) Defence Management.
- c) Defence.
- d) Intelligence.
- e) Security.

P.T.O.

Q3) Attempt any four of the following :

[4 × 5 = 20]

- a) Write the role of Intelligence.
- b) State resources of war.
- c) Explain the history of Indian Intelligence Services.
- d) Explain the War time Economy.
- e) Explain the Indian Internal Security.

Q4) Attempt any two of the following :

[2 × 10 = 20]

- a) Explain in detail Economic Influence on state & Center Relations.
- b) Explain in detail Economic diversification in various states of India.
- c) Explain in detail the Process & Principles of Intelligence.

Total No. of Questions: 4]

PA-1757

[5952]-209

F.Y. B.Com.

**125 (D) : DEFENCE ORGANIZATION AND
MANAGEMENT IN INDIA - II**

(2019 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- 2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

[5 × 2 = 10]

- अ) काउंटर इंटेलिजन्सची व्याख्या करा.
- ब) बुद्धिमत्तेची व्याख्या करा.
- क) सुरक्षेची व्याख्या करा.
- ड) आर्थिक गतिमानता काय आहे.
- इ) युद्धाची व्याख्या करा.
- फ) आर्थिक युद्धाची व्याख्या करा.

प्रश्न 2) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[4 × 5 = 20]

- अ) संरक्षण संस्था
- ब) संरक्षण व्यवस्थापन
- क) संरक्षण
- ड) बुद्धिमत्ता
- इ) सुरक्षा

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 5 = 20]

- अ) बुद्धिमत्तेची भूमिका लिहा.
- ब) युद्धाची संसाधने सांगा.
- क) भारतीय गुप्तचर सेवांचा इतिहास स्पष्ट करा.
- ड) युद्धकाळातील अर्थव्यवस्था स्पष्ट करा.
- इ) भारतीय अंतर्गत सुरक्षा स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

[2 × 10 = 20]

- अ) राज्य आणि केंद्र संबंधावरील आर्थिक प्रभाव तपशीलवार स्पष्ट करा.
- ब) भारतातील विविध राज्यांमधील आर्थिक विविधीकरणाचे तपशीलवार वर्णन करा.
- क) बुद्धिमत्तेची प्रकिया आणि मुलतत्त्वे तपशीलवार सांगा.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1758

[Total No. of Pages : 4

[5952]-210

F. Y. B.Com. (Semester - II)

CO-OPERATION - II

(125 (E)) : Theory and Practice of Co-Operation - II
(2019 Pattern)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Q.No. 1 & 6 are compulsory.
- 2) Figures to the right side indicate full marks.
- 3) Solve any 3 (Three) questions from 2, 3, 4 & 5.

Q1) A) Fill in the blanks : (any 5)

[5]

- i) _____ structure is followed by Co-operations in India.
 - a) Federal structure
 - b) Unitary structure
 - c) Centralized structure.
- ii) In _____ each works for all and all work for each.
 - a) Socialism
 - b) Capitalism
 - c) Co-operation
- iii) Globalization refers to _____.
 - a) A more integrated and interdependent by world.
 - b) Less foreign trade and investment.
 - c) Global warming.
- iv) Process of assigning greater role to private parties in _____.
 - a) Privatization
 - b) Libralization
 - c) BPO
- v) The Rules and Regulations of a Co-operative society is formed in its _____.
 - a) Co-operative Act
 - b) Co-operative rules
 - c) Bylaws

P.T.O.

- vi) The members of a Co-operative society have _____ liability.
- a) Limited
 - b) Unlimited
 - c) Joint

B) Match the Pairs : **[5]**

i) Co-operatives	a) 1912
ii) Indian Co-operative Society Act	b) Membership is not forced
iii) Libralization	c) National Co-operative Development Co-operation
iv) NCDC	d) 1973
v) FERA	e) 1991
	f) 1975

Q2) What is mean by Co-operative Society? Explain the types of Co-operative Society in detailed. **[15]**

Q3) Define the Co-operative management. Explain the Nature/Characteristics and functions of Co-operative management. **[15]**

Q4) What is libralization? Explain the Impact of libralization on Co-operative movement. **[15]**

Q5) What do you mean by Co-operative Education? Explain the objectives, Importance and Benefits of Co-operative Education. **[15]**

Q6) Short notes : (Any 3) **[15]**

- a) Federation of Co-operatives.
- b) Qualities of Co-operative leader.
- c) Opportunities of Co-operative movement.
- d) Characteristics of Co-operative Education Programmes.
- e) Agricultural Co-operative Society.

Total No. of Questions : 6]

PA-1758

[5952]-210

F. Y. B.Com. (Semester - II)

CO-OPERATION - II

(125(E)) : Theory and Practice of Co-Operation - II

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) प्रश्न क्रं. 1 आणि 6 अनिवार्य है।
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रश्न क्रमांक 2 ते 5 पैकी कोणतेही 3 सोडवा.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) [5]

- i) संरचना ही भारतातील सहकारी संस्थानंतर आहे.
अ) फेडरल संरचना
ब) एकात्मक रचना
क) केंद्रीकृत संरचना
- ii) मध्ये प्रत्येक सर्वांसाठी कार्य करते आणि प्रत्येकासाठी सर्व कार्य करते.
अ) समाजवाद
ब) भांडवलशाही
क) सहकार्य
- iii) जागतिकीकरण चा संदर्भ देते.
अ) अधिक एकात्मिक आणि परस्परावलंबी जग
ब) कमी परकीय व्यापार आणि गुंतवणूक
क) ग्लोबल वार्मिंग (Global Warming)
- iv) मध्ये खाजगी पक्षांना मोठी भूमिका नियुक्त करण्याची प्रक्रिया असते.
अ) खाजगीकरण
ब) उदारीकरण
क) BPO (बीपीओ)

- v) सहकारी संस्थेचे नियम आणि विनियम मध्ये तयार केले जातात.
 अ) सहकारी कायदा
 ब) सहकारी नियम
 क) उपविधी
- vi) सहकारी संस्थेच्या सदस्यांची जबाबदारी असते.
 अ) मर्यादित
 ब) अमर्यादित
 क) संयुक्त

- ब) जोड्या जुळवा. [5]
i) सहकारी	अ) 1912
ii) भारतीय सहकारी संस्था कायदा	ब) सभासदत्वाची सक्ती नाही
iii) उदारीकरण	क) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळ
iv) NCDC	ड) 1973
v) FERA	इ) 1991
	फ) 1975

प्रश्न 2) सहकारी संस्था म्हणजे काय? सहकारी संस्थांचे प्रकार तपशीलवार सांगा. [15]

प्रश्न 3) सहकारी व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगा. सहकारी व्यवस्थापनाचे स्वरूप/वैशिष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) उदारीकरण म्हणजे काय? उदारीकरणाचा सहकारी चळवळीवर होणारा परिणाम स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) सहकारी शिक्षण म्हणजे काय? सहकारी शिक्षणाची उद्दिष्ट्ये, महत्व आणी फायदे स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [15]

- अ) सहकारी संघ.
 ब) सहकारी नेत्याचे गुण.
 क) सहकारी चळवळीची संधी.
 ड) सहकारी शिक्षण कार्यक्रमाची वैशिष्ट्ये.
 इ) कृषी सहकारी संस्था.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

PA-1759

[Total No. of Pages : 4

[5952]-211

F.Y. B.Com.

(125F) MANAGERIAL ECONOMICS -II

(2019 Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Q.NO.1 and Q.No. 8 are compulsory.
- 2) Attempt any 4 questions from Q.No. 2 to Q.No.7.
- 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Fill in the blanks (any 5) : [5]

- i) Partnership is based on mutual agreement between minimum _____
 - a) Two Person
 - b) Three Person
 - c) Five Person
 - d) One Person
- ii) Registration is compulsory for _____
 - a) Multinational
 - b) Foreign Company
 - c) Joint Stock Company
 - d) All of the above
- iii) Business organization owned by a single person is known as _____
 - a) Sole Proprietorship
 - b) Partnership
 - c) Organization
 - d) Co-operation
- iv) Public enterprise is a business organization controlled through _____
 - a) Private authority
 - b) Public authority
 - c) Foreign authority
 - d) None of the above
- v) The core components in the pricing of the product is _____
 - a) Ruling Price
 - b) Base Price
 - c) Future Price
 - d) All the above
- vi) _____ is a residual income.
 - a) Profit
 - b) Cost
 - c) Output
 - d) Input

P.T.O.

- B) State whether the following is True or False:(any five) [5]
- a) Joint-stock company is called an artificial legal person.
 - b) The public enterprise is managed by one of the departments of the government.
 - c) The transaction of government companies is controlled and regulated by the Indian company act of 2013.
 - d) MNC are not primarily profit oriented.
 - e) The price is an agreement between seller and buyer.
 - f) Price influences consumers purchasing decision.

Q2) What is sole proprietorship? Explain its features. [12]

Q3) What do you mean by public enterprises? Explain the features of public enterprise. [12]

Q4) Explain the concept of public-private partnership. [12]

Q5) Explain the various factors affecting pricing decision. [12]

Q6) Explain the difference between a public company and a private company.[12]

Q7) Describe various methods of capital budgeting. [12]

Q8) Short Note (any two). [12]

- a) Meaning of business organization
- b) Demerits of a sole proprietorship
- c) Objectives of public enterprises
- d) Private enterprises

- ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य सांगा. (कोणतेही पाच) [5]
- अ) संयुक्त भांडवली कंपनीला कृत्रिम कायदेशीर व्यक्ती असे म्हणतात.
- ब) सार्वजनिक उपक्रमांचे व्यवस्थापन सरकारी विभाग करतो.
- क) सरकारी कंपन्याचे व्यवहार कंपनी कायदा 2013 च्या अंतर्गत व नियंत्रित व चालवले जातात.
- ड) बहुराष्ट्रीय कंपन्या ह्या प्रथम दर्शनी लाभ केंद्रित नाहीत.
- ई) किंमत हि विक्रेता आणि खरेदीकर्ता यांच्या मधील करार आहे.
- फ) किंमतीचा प्रभाव उपभोगत्याच्या खरेदी निर्णयावर होतो.

प्रश्न 2) एकमेव मालकी संस्था म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [12]

प्रश्न 3) सार्वजनिक कंपनी म्हणजे काय? सार्वजनिक कंपन्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [12]

प्रश्न 4) सार्वजनिक - खाजगी भागीदारी हि संकल्पना स्पष्ट करा. [12]

प्रश्न 5) किंमत निर्णयावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [12]

प्रश्न 6) सार्वजनिक कंपनी आणि खाजगी कंपनी यांमधील फरक स्पष्ट करा. [12]

प्रश्न 7) भांडवली अंदाजपत्रकाच्या विविध पद्धतीचे वर्णन करा. [12]

प्रश्न 8) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी दोन) [12]

- अ) व्यावसायिक संस्थेचा अर्थ
- ब) एकमेव व्यक्ती मालकीमधील दोष
- क) सार्वजनिक कंपन्यांची उद्दिष्टे
- ड) खाजगी क्षेत्रातील कंपन्या

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1760

[Total No. of Pages : 2

[5952]-212

F.Y. B.Com. (Regular)

126B: ESSENTIALS OF E-COMMERCE - II
(CBCS) (2019 Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates :

- 1) *Q.No. 1 & Q.No. 6 are compulsory.*
- 2) *Solve any three questions from remaining question No. 2, 3, 4 & 5.*

Q1) A) Fill in the Blanks (Attempt any 5 out of 6) : [5]

- a) The best products to sell in B2C e-commerce are _____
 - i) Small products
 - ii) Digital products
 - iii) Specialty products
 - iv) Fresh products
- b) Which of the following is not a key elements of a business model?
 - i) Value propositions
 - ii) Universal standards
 - iii) Competitive advantage
 - iv) Market strategy
- c) Which is a function of ERP?
 - i) Warehousing
 - ii) Sales
 - iii) Scheduling
 - iv) All of the above
- d) Which type of e-commerce focuses on consumers dealing with each other.
 - i) B2B
 - ii) B2C
 - iii) C2B
 - iv) C2C
- e) Which of the following is part of the four main types for e-commerce.
 - i) B2B
 - ii) B2C
 - iii) C2B
 - iv) All of the above

P.T.O.

- f) Which of the following describes e-commerce?
i) Doing business electronically
ii) Doing business
iii) Sale of goods
iv) All of the above

B) Match the following : [5]

a) HTTP	i) Online trading
b) B2C	ii) First step
c) e-business	iii) Founder of the World Wide Web
d) ATM	iv) Hyper Text Transfer Protocol
e) Registraion	v) Business to consumer
f) Tim Berners Lee	vi) Automatic Teller Machine

Q2) Define EDI. Explain the merits & limitations of EDI. [15]

Q3) What is E-payment system? Explain the procedure of E-payment through google pay. [15]

Q4) What is Internet? Explain the procedure establishing connectivity to Internet. [15]

Q5) Explain B2B model of E Commerce & features of B2B e-commerce. [15]

Q6) Short Notes : Compulsory (Attempt any three) : [15]

- a) Advantages of Debit and Credit cards.
- b) Internet Service Provider.
- c) Cyber crimes.
- d) Virtual Market.
- e) Supply Chain Management.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1761

[Total No. of Pages : 4

[5952]-213

F.Y. B.Com. (Regular)

126(B) : INSURANCE & TRANSPORT - II

(2019 Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Q. No. 1 and Q. No. 6 are compulsory.*
- 2) *Solve any 3 questions from the remaining question nos. 2, 3, 4 and 5.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any 5) :

[5]

- i) Which is the most flexible type of Transportation?
 - a) Roadways
 - b) Waterways
 - c) Airways
- ii) Who is responsible for the highways and major district roads?
 - a) State Government
 - b) Central Government
 - c) National Government
- iii) The fastest & most costly mode of transport _____.
 - a) Water transport
 - b) Air Transport
 - c) Rail Transport
- iv) Which of the following is India's first green railway corridor?
 - a) Barmer to Munawab
 - b) Manamadurai to Rameswaram
 - c) Chennai to Manamadurai
- v) Which Indian port is recently declared as Trade Free Zone?
 - a) Kandla port
 - b) Kochi port
 - c) Tuticorin port

P.T.O.

vi) When was Air Cargo established in India?

a) 1986

b) 1990

c) 1932

b) **Match the following :** [5]

Group 'A'

Group 'B'

i) Domestic Tourism

a) 1992

ii) Largest railway zone

b) Foreign currency

iii) Air India came into existence

c) Travel within your own country

iv) Idea of health in tourism

d) Royal Orient

v) Tourism benefits

e) Northern railway

f) 1963

g) Health related

Q2) Explain the meaning of transport & importance of it. [15]

Q3) State the problems & Remedies in road development. [15]

Q4) Give the progress of Railway Transport in India since 1951. [15]

Q5) Explain the problems & prospects of Air Transport. [15]

Q6) Write short notes (Any Three) : [15]

a) Career Opportunities in transport sector

b) Measures for improve Road Transport

c) Concept of Metro rail

d) Coastal or Marine Transport

e) Importance of Air Transport

Total No. of Questions : 6]

PA-1761

[5952]-213

F.Y. B.Com. (Regular)

126(B) : INSURANCE & TRANSPORT - II

(2019 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 6 सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उर्वरित प्रश्न क्रमांक 2, 3, 4 आणि 5 यापैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न I) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही पाच) : [5]

- i) वाहतूकीचा सर्वात लवचिक प्रकार कोणता आहे?
 - अ) रस्तेमार्ग
 - ब) जलमार्ग
 - क) हवाई मार्ग
- ii) राज्य महामार्ग व प्रमुख जिल्हा रस्ते यासाठी कोण जबाबदार आहे?
 - अ) राज्य सरकार
 - ब) केंद्र सरकार
 - क) राष्ट्रीय सरकार
- iii) वाहतूकीचा सर्वात वेगवान आणि महाग मार्ग आहे.
 - अ) जल वाहतूक
 - ब) हवाई वाहतूक
 - क) रेल्वे वाहतूक
- iv) भारताचा पहिला हरित रेल्वे मार्ग कोणता आहे?
 - अ) बाडमेर ते मुनावब
 - ब) मानमदुराई ते रामेश्वरम
 - क) चेन्नई ते मनमदुराई

- v) अलीकडे कोणते भारतीय बंदर मुक्त व्यापार विभाग म्हणून घोषित करण्यात आले आहे?
- अ) कांडला बंदर
ब) कोची बंदर
क) तुतीकोरिन बंदर
- vi) एअर कार्गो कॅरिअरर्सची स्थापना भारतात केव्हा झाली?
- अ) 1986
ब) 1990
क) 1932

ब) जोड्या जुळवा :

[5]

	'अ' गट	'ब' गट
i)	स्वदेशी पर्यटन	अ) 1992
ii)	सर्वात मोठा रेल्वे क्षेत्र	ब) परकीय चलन
iii)	एअर इंडियाची स्थापना	क) स्वतःच्या देशात प्रवास
iv)	पर्यटनात आरोग्याचा विचार	ड) रॉयल ओरिएंट
v)	पर्यटनामुळे देशास होणारा लाभ	ई) उत्तर रेल्वे
		फ) 1963
		य) आरोग्यविषयक

प्रश्न 2) वाहतूकीचा अर्थ आणि त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) रस्ते विकासाच्या समस्या आणि उपाय सांगा. [15]

प्रश्न 4) 1951 पासून भारतातील रेल्वे वाहतूकीची प्रगती सांगा. [15]

प्रश्न 5) हवाई वाहतूकीच्या समस्या आणि भवितव्य स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [15]

- अ) वाहतूक क्षेत्रातील रोजगाराच्या संधी
ब) रस्ते वाहतूक सुधारण्यासाठी उपाययोजना
क) मेट्रोरेलची संकल्पना
ड) किनारी किंवा सागरी वाहतूक
इ) हवाई वाहतूकीचे महत्त्व

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1762

[Total No. of Pages : 4

[5952]-214

F.Y. B.Com.

126 C : MARKETING & SALESMANSHIP - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Q.1 and Q.6 are compulsory.*
- 2) *Solve any 3 from remaining Qs nos. 2, 3, 4 & 5.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any 5 out of 6) : [5]

- i) _____ is the process of promoting products & services over the internet.
- ii) _____ is the marketing of products that are presumed to be environment friendly.
- iii) _____ is a interactive marketing of products & services using digital technologies.
- iv) _____ is a place where buyers & sellers come together.
- v) In AIDA technique A- _____, I-Interest, D-Desire, A-Action.
- vi) Large & scattered market is one of the important feature of _____ marketing.

b) Match the following : [5]

i) E-mail Marketing	a) A profession
ii) Rural Marketing	b) One of the stages in process of selling
iii) Salesmanship	c) Activities undertaken by the marketers to encourage the people of Rural areas to purchase goods & services
iv) Green Marketing	d) Sending advertiments on email
v) Prospecting	e) Marketing which is beneficial to environment

P.T.O.

Q2) Define salesmanship. Explain features of salesmanship & utility of salesmanship. **[15]**

Q3) Explain the concept of Rural Marketing. Explain features & Importance of Rural Marketing. **[15]**

Q4) Explain the concept of Social Media Marketing along with its opportunities & challenges. **[15]**

Q5) Explain the stages in Process of Selling. **[15]**

Q6) Short Notes on (Any 3 out of 5) : **[15]**

- a) Qualities of Salesman.
- b) AIDA Technique.
- c) Present scenario of Rural Market.
- d) Green Marketing.
- e) Digital Marketing.

Total No. of Questions : 6]

PA-1762

[5952]-214

F.Y. B.Com.

126 C : विपणन आणि विक्रयकला - II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना:

- 1) प्रश्न क्र. 1 व प्रश्न क्र. 6 अनिवार्य आहेत.
- 2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 व 5 पैकी कोणतेही 3 प्रश्न सोडवा.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (6 पैकी कोणतेही 5) : [5]

- i) ही इंटरनेटवर वस्तू व सेवांचा प्रचार करण्याची प्रकीया आहे.
- ii) हे अशा सर्व वस्तू व सेवांचे विपणन असते की, ज्या वस्तू व सेवा पर्यावरणासाठी सुरक्षित असतात.
- iii) हे अंकात्मक तंत्रज्ञानाचा उपयोग करून वस्तू व सेवांचे परस्पर संवादी विपणन आहे.
- iv) ही अशी जागा आहे की जेथे खरेदीदार व विक्रेते एकत्र येतात.
- v) AIDA तंत्रात A : _____, I : Interest, D - Desire, A : Action यांचा समावेश होतो.
- vi) मोठी आणि विखूरलेली बाजारपेठ हे विपणनाचे एक महत्वपूर्ण वैशिष्ट्य आहे.

ब) जोड्या जुळवा : [5]

i) इ मेल विपणन	अ) एक पेशा
ii) ग्रामीण विपणन	ब) विक्रय प्रक्रीयेतील एक पायरी/टप्पा
iii) विक्रयकला	क) ग्रामीण भागातील लोकांना वस्तू व सेवांची खरेदी करण्यासाठी प्रोस्ताहित करण्यासाठी विपणनकर्त्या कडून हाती घेण्यात येणाऱ्या कृती
iv) हरीत विपणन	ड) ई मेलवर जाहीरात पाठवीणे
v) संभाव्य ग्राहकांचा शोध	ई) पर्यावरणास फायदेशीर असणारे विपणन

- प्रश्न 2) विक्रयकला या संकल्पनेची व्याख्या द्या. विक्रयकलेची वैशिष्ट्ये व उपयोगीता स्पष्ट करा. [15]
- प्रश्न 3) 'ग्रामीण विपणन ही संकल्पना स्पष्ट करा. ग्रामीण विपणनाची वैशिष्ट्ये व महत्व स्पष्ट करा. [15]
- प्रश्न 4) 'सामाजिक प्रसार मध्यमांद्वारे' विपणन ही संकल्पना स्पष्ट करून सामाजिक प्रसारमध्यमांद्वारे विपणनातील संधी व आव्हाने स्पष्ट करा. [15]
- प्रश्न 5) विक्रय प्रक्रीयेतील पायऱ्या स्पष्ट करा. [15]
- प्रश्न 6) टिपा लिहा (5 पैकी 3) : [15]
- अ) विक्रेत्याचे गुण
 - ब) AIDA तंत्र
 - क) ग्रामीण बाजारपेठीची सद्यः परिस्थिती
 - ड) हरीत विपणन
 - इ) अंकात्मक/इंटरनेटद्वारे केले जाणारे विपणन

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1763

[Total No. of Pages : 6

[5952]-215

F.Y.B.Com.

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS - II
(2019 Pattern) (126(D)) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Q.No. 1 and Q.No.6 are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Solve any three questions from 2, 3, 4 and 5.*

Q1) A) Fill in the Blanks by selecting a suitable choice (Any 5) : [5]

- i) The Moral dilemma of choosing between two rights means _____.
 - a) It means choosing between reducing two bad things
 - b) Deciding which of the employees rights is the most important
 - c) Choosing between two types of sexual harassment.
- ii) Teleological Ethics means _____.
 - a) An action that can only be judged by its consequences.
 - b) Developing individual characteristics
 - c) The main purpose of morality is to promote freedom.
- iii) The Corporate Governance structure of the company reflects the alternative _____ companies.
 - a) Cultural and Economic System
 - b) Legal and Business Systems
 - c) All of the Above
- iv) The term sustainable Development came into being in _____ years.
 - a) 1987
 - b) 1980
 - c) 1978

P.T.O.

- v) These is a _____ approach to corporate planning.
 - a) Satisfaction of customers and workers
 - b) Planning skills
 - c) All of the above
- vi) The size of the business can be well presented _____.
 - a) Number of business units and market value
 - b) Number of employees and total profit
 - c) All of the above

B) Match the pairs. [5]

Set 'A'	Set 'B'
i) Sustainable Development	a) Bravur
ii) CSR-Effect	b) Makenzie
iii) The Science of ideal investing
in Human Life	c) 1980
iv) Consumer Protection Act	d) 1955
v) Company Act	e) 1956
	f) 1986

Q2) What is Business Ethics? Explain the principles of Business Ethics. [15]

Q3) What is Corporate Social Responsibility? Explain the dimensions of Corporate Social Responsibility. [15]

Q4) Explain the features and importance of corporate governance by explaining the concept of Corporate Governance. [15]

Q5) Discuss in detail the achievement of sustainable development in India. [15]

Q6) Short Notes (Any 3) :

[15]

- a) Ethics and sustainable development
- b) Principles of corporate governance
- c) Health facilities
- d) The importance of ethics in business policy values
- e) Infrastructure

Total No. of Questions : 6]

PA-1763

[5952]-215

F.Y.B.Com.

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS - II

(2019 Pattern) (126(D)) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) प्रश्न क्रमांक 1 आणि 6 अनिवार्य आहे.
2) 2 ते 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही 5) [5]

- i) दोन हक्कांदरम्यान निवडव्याची नैतिक कोंडी म्हणजे
- अ) दोन वाईट गोष्टी कमी करण्याच्या दरम्यान निवडणे होय.
- ब) कर्मचाऱ्यांपैकी कोणता हक्क सर्वात महत्वाचा आहे हे ठरविणे
- क) दोन प्रकारच्या लैंगिक छठ्ठा दरम्यान निवडणे
- ii) टेलिऑलॉनिकल नितीशास्त्र म्हणजे
- अ) कृती जी केवळ त्याच्या परिणामाद्वारेच निकाल दिला जाऊ शकतो
- ब) स्वतंत्र वैयक्तिक वैशिष्ट्ये विकसित करणे
- क) नैतिकतेचा मुख्य हेतू म्हणजे स्वातंत्र्य वाढविणे
- iii) कंपनीची कॉर्पोरेट कारभाराची रचना वैयक्तिक कंपन्यांना प्रतिबिंबित करते.
- अ) सांस्कृतिक आणि आर्थिक व्यवस्था
- ब) कायदेशीर आणि व्यवसाय प्रणाली
- क) वरील सर्व

- iv) 'टिकाऊ विकास' हा शब्द साली अस्तित्वात आला.
- अ) 1987
- ब) 1980
- क) 1978
- v) कॉर्पोरेट नियोजनासाठी दृष्टीकोन आहे.
- अ) ग्राहक व कामगारांचे समाधान
- ब) नियोजन कौशल्ये
- क) वरील सर्व
- vi) व्यवसायाचा आकार चांगल्या प्रकारे मोजला जाऊ शकतो.
- अ) आउटलेट / व्यवसाय युनिट्सची संख्या आणि बाजार मूल्य
- ब) कर्मचाऱ्यांची संख्या आणि एकूण नफा
- क) वरील सर्व

ब) जोडया जुळवा -

[5]

Set 'A'	Set 'B'
i) टिकाऊ विकास	अ) ब्राऊअर
ii) CSR-परिणाम / प्रभाव	ब) मॅकेन्झी
iii) मानवी वर्तनातील चांगले / वाईट यांचा अभ्यास	क) 1980
iv) ग्राहक संरक्षण कायदा	ड) 1955
v) कंपनी कायदा	इ) 1956
	फ) 1986

प्रश्न 2) व्यावसायिक नितीशास्त्र म्हणजे काय? व्यावसायिक नितीशास्त्राची तत्वे स्पष्ट करा.

[15]

प्रश्न 3) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी म्हणजे काय? कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारीचे आयाम स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्सची संकल्पना स्पष्ट करुन कॉर्पोरेट गव्हर्नन्सची वैशिष्ट्ये व महत्व स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) भारतातील शाश्वत विकासाचे संपादन यावरती सविस्तर चर्चा करा. [15]

प्रश्न 6) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) [15]

- अ) नीतिशास्त्र आणि शाश्वत विकास
- ब) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्सची तत्वे
- क) आरोग्यविषयक सुविधा
- ड) व्यावसायिक नितीमूल्यांमध्ये नैतिकतेचे महत्व
- इ) पायाभूत सोयी-सुविधा

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1764

[Total No. of Pages : 4

[5952]-216

F.Y. B.Com.

**126(E) : BUSINESS ENVIRONMENT AND
ENTREPRENEURSHIP - II**

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 and Q. No. 6 are compulsory.*
- 2) *Solve any 3 (Three) questions from the remaining question Nos. 2, 3, 4 and 5.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any 5) :

[5]

- i) According to J. B. Say Entrepreneur is _____.
(Mentor, Inventor, An Economic Agent)
- ii) Entrepreneurship is _____.
(Practice, Habit, Process)
- iii) Venture capital firms are usually organized as _____.
(Non-profit organization, Mutual Funds, Limited Partnership)
- iv) Family business always handover to _____.
(Indian Administrative Officer, Professional Managers, Next Generation)
- v) _____ is not something that can be invested.
(Money, Expertise, Time)
- vi) An entrepreneur is basically a person who has _____ characteristics.
(Leadership, Non Risk Bearer, Shy Personality)

P.T.O.

- b) Match the following : [5]
Group 'A'	Group 'B'
i) Labour	a) Creation of new Entrepreneur
ii) Entrepreneurial Behaviour	b) An Autonomous Institution
iii) Entrepreneurship & Industrialization	c) Employee
iv) Entrepreneurship Development Programme	d) Two side of the same coin
v) Entrepreneurship Development Institute of India	e) Study of Human Behaviour

Q2) Explain the difference between Entrepreneurial and Non-entrepreneurial. [15]

Q3) What is Entrepreneurship? Explain the role of Entrepreneurship in economy. [15]

Q4) Explain the Contribution of YASHADA and MITCON in Entrepreneurship Development. [15]

Q5) Discuss in detail about the Hanumant Gaikwad (BVG). [15]

Q6) Write short notes (Any Three) : [15]

- a) Entrepreneurial Motivation
- b) Importance of Entrepreneurship
- c) Entrepreneurship Development Institute of India (EDII)
- d) Suhasini Kirloskar
- e) Kiran Mazumdar Shaw

Total No. of Questions : 6]

PA-1764

[5952]-216

F.Y. B.Com.

**126(E) : BUSINESS ENVIRONMENT AND
ENTREPRENEURSHIP - II**

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) प्रश्न क्र. 1 प्रश्न क्र. 6 हे अनिवार्य आहेत.
- 2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 व 5 पैकी कोणतेही तीन सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही पाच) :

[5]

- i) जे. बी. से यांच्या मतानुसार उद्योजक आहेत.
(मार्गदर्शक, शोधक, आर्थिक एजंट)
- ii) उद्योजकता आहे.
(सराव, सवय, प्रक्रिया)
- iii) साहस भांडवल संस्था सहसा म्हणून आयोजित केल्या जातात.
(नफा न देणारी संस्था, म्युच्युअल फंड, मर्यादित भागीदारी)
- iv) कौटुंबिक व्यवसाय हा नेहमीच कडे हस्तांतरित करण्यात येतो.
(भारतीय प्रशासन अधिकारी, व्यावसायिक व्यवस्थापक, पुढील पिढी)
- v) ची गुंतवणूक केली जाऊ शकत नाही.
(पैसे, तज्ज्ञ, वेळ)
- vi) उद्योजक हा मुळतः असा व्यक्ती आहे की, ज्याच्याकडे गुणवैशिष्ट्य असते.
(नेतृत्व, धोका न पत्करणारा, लाजाळू व्यक्तिमत्व)

ब) जोड्या जुळवा :		[5]
	गट 'अ'	गट 'ब'
i) श्रम		अ) नवीन उद्योजकांची निर्मिती
ii) उद्योजकीय वर्तन		ब) एक स्वयंचलित संस्था
iii) उद्योजकता व औद्योगिकीकरण		क) कर्मचारी
iv) उद्योजकता विकास कार्यक्रम		ड) एकाच नाण्याच्या दोन बाजू
v) भारतीय उद्योजक विकास संस्था		ई) मानवी वर्तनाचा अभ्यास

प्रश्न 2) उद्योजकीय व्यक्तिमत्व आणि बिगर-उद्योजकीय व्यक्तिमत्व यातील फरक स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) उद्योजकता म्हणजे काय? अर्थवस्थेतील उद्योजकतेची भूमिका स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) उद्योजकता विकासामध्ये 'यशदा' व 'मिटकॉन' या संस्थांचे योगदान स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) हनुमंत गायकवाड (BVG) यांच्याबद्दल सविस्तर चर्चा करा. [15]

प्रश्न 6) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [15]

- अ) उद्योजकीय प्रेरणा
- ब) उद्योजकतेचे महत्व
- क) भारतीय उद्योजक विकास संस्था (EDII)
- ड) सुहासिनी किल्लोस्कर
- इ) किरण मजुमदार शॉ

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1765

[Total No. of Pages : 4

[5952]-217

F. Y. B.Com. (Semester - II)

(126 - F) : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE - II

(2019 Pattern) (CBCS)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Q.No. 1 and Q.No. 6 are compulsory.
- 2) Solve any Three questions from Q. No. 2 to Q.No. 5.
- 3) Figures to the right side indicate full marks.

Q1) A) Fill in the blanks (Any 5) :

[5]

- i) Management and administration are _____.
 - a) Same
 - b) Different
 - c) Partly Same & Partly different
 - d) Cannot say
- ii) Retailing is a marketing function which _____.
 - a) Sells products to other business
 - b) Sells products to company that resells them
 - c) Sells products to final consumers
 - d) Sells products to other retailers
- iii) An individual who initiates creates and manager a new business can be called _____.
 - a) A leader
 - b) A manager
 - c) A professional
 - d) An entrepreneur
- iv) Business means _____.
 - a) Commerce
 - b) Industry and Commerce
 - c) Trade & Commerce
 - d) Selling and buying of goods

P.T.O.

- v) _____ is concerned with the buying & selling information. Products and services over computer communication networks.
- a) Commerce
 - b) E - commerce
 - c) E - Business
 - d) Business
- vi) Business is the work done to earn _____.
- a) Loss
 - b) Profit
 - c) Sales
 - d) Expenses

B) Match the following : [5]

1) Economic activity	a) Positive or negative
2) Highly optimistic	b) Self-fulfillment
3) External value	c) A sense of belonging
4) Internal value	d) Entrepreneur
5) Motivation	e) Entrepreneurship

Q2) Define the term 'entrepreneurship'. Explain in detail the types of entrepreneurship. [15]

Q3) What is E - commerce? Explain the features of scope of E - commerce. [15]

Q4) Explain the advantages of allowing FDI in retailing. [15]

Q5) Explain the difference between Management and Administration. [15]

Q6) Write short note (any 3) : [15]

- a) Organised retailing.
- b) Scope of Management.
- c) Digital Retailing.
- d) Features of Administration.
- e) Importance of E - Commerce.

Total No. of Questions : 6]

PA-1765

[5952]-217

F. Y. B.Com. (Semester - II)

(126 - F) : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE - II

(2019 Pattern) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 6 अनिवार्य आहेत.
2) प्रश्न क्र. 2 पासून प्रश्न क्र. 5 पर्यंत कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
3) उजव्या बाजूचे अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही 5) [5]

- i) व्यवस्थापन आणि प्रशासन आहेत.
अ) समान
ब) भिन्न
क) अंशतः समान आणि अंशतः भिन्न
ड) सांगू शकत नाही
- ii) किरकोळ विक्री एक विपणन कार्य आहे जे
अ) इतर व्यवसायांना उत्पादने विकतात
ब) पुनर्विक्री करणाऱ्या कंपनीकडे उत्पादने विकतात.
क) अंतिम ग्राहकांना उत्पादने विकतात
ड) इतर किरकोळ विक्रेत्यांना उत्पादने विकतात.
- iii) एखादी व्यक्ती नवीन व्यवसाय आरंभ करतो, तयार करतो आणि त्याचे व्यवस्थापन करतो त्याला म्हटले जाऊ शकते.
अ) नेता
ब) व्यवस्थापक
क) व्यवसायिक
ड) उद्योजक
- iv) व्यवसाय म्हणजे
अ) वाणिज्य
ब) उद्योग आणि वाणिज्य
क) व्यापार आणि वाणिज्य
ड) वस्तू विकणे व खरेदी करणे

v) संगणक संप्रेषण नेटवर्कवरील माहिती, उत्पादने व सेवा खरेदी. विक्रीशी संबंधित आहे.

- अ) वाणिज्य ब) ई.कॉमर्स
क) ई.व्यवसाय ड) व्यवसाय

vi) व्यवसाय म्हणजे कमविण्यासाठी केलेले कार्य होय.

- अ) तोटा ब) नफा
क) विक्री ड) खर्च

ब) जोड्या जुळवा. [5]

1) आर्थिक क्रियाकलाप	अ) सकारात्मक किंवा नकारात्मक
2) अत्यंत आशावादी	ब) आत्मपूर्ती
3) बाह्य मूल्य	क) आपुलकीची भावना
4) अंतर्गत मूल्य	ड) उद्योजक
5) प्रेरणा	इ) उद्योजकता

प्रश्न 2) 'उद्योजकता' या संकल्पनेची व्याख्या द्या. उद्योजकतेचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) ई-कॉमर्स म्हणजे काय? ई-कॉमर्सची वैशिष्ट्ये आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) रिटेलमध्ये एफ. डी. आय. ला परवानगी देण्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) व्यवस्थापन आणि प्रशासन यातील फरक स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) टिपा लिहा. (कोणत्याही 3) [15]

- अ) संघटित किरकोळ विक्री.
ब) व्यवस्थापनाची व्याप्ती.
क) डिजिटल रिटेलिंग.
ड) प्रशासनाची वैशिष्ट्ये.
इ) ई. कॉमर्सचे महत्त्व.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1766

[Total No. of Pages : 2

[5952]-218

F.Y. B.Com.

127A : ADDITIONAL ENGLISH - II
(CBCS) (2019 Pattern) (Semester-II)

Prescribed Textbook : Pearls of Wisdon

(By Board of Editors)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any THREE out of five.

[15]

- a) What efforts did Gandhiji take to be appreciated in so called polished English Society?
- b) Which attempts of becoming a 'gentleman' made Gandhiji realize that he was pursuing false ideals?
- c) Describe Gandhiji's journey from a blind follower of the false British ideals to a sincere student.
- d) How did Gandhiji's faith in vegetarianism grow in England?
- e) Which stages of man's life does Shakespeare describe in 'All the World's stage'?

Q2) Attempt any Three out of Five.

[15]

- a) Why does G.B. Show criticize the capitalist system?
- b) How does, according to G.B. show, the capitalist system deteriorate human skills?
- c) Describe Kamala Das's deep attachment with her ancestral home.
- d) How does Kamala Das express her desire to receive love in 'My Grandmother's House'?
- e) Comment on the central idea of the poem 'My Grandmother's House'

P.T.O.

- Q3)** Attempt any Two out of Four. **[20]**
- a) Describe the humour in the story 'The Open Window'.
 - b) How does Vera play Prank on Mr. Framton Nuttel?
 - c) What message does John Masefield give to all the humans in his poem 'Laugh and Be Merry'.
 - d) How does the poem 'Laugh and Be Merry' help acquire positive attitude to life?

- Q4)** Attempt any four out of six. **[20]**
- a) Why does Robert Lynd think that real pleasure lies in ignorance?
 - b) Which examples does Lynd give to prove that the pleasure lies in ignorance?
 - c) How does Robert Lynd defend ignorance?
 - d) Comment on the central idea of the poem 'To Daffodils'.
 - e) How does the poem 'To Daffodils' describe the transitoriness of human life?
 - f) The poem 'To Daffodils' suggests the readers to make the most of present opportunities. Discuss.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PA-1767

[Total No. of Pages : 3

[5952]-219

F.Y. B.Com.

MARATHI (मराठी) - II

भाषा आणि कौशल्य विकास (127B)
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [10]

- i) दि 22 डिसेंबर 2022 रोजीच्या 'दै लोकमत' मधील जाहिरातीच्या आधारे महिंद्रा अॅन्ड महिंद्रा, पुणे या कंपनीमधील 'व्यवस्थापक' या पदासाठी नोकरीचा अर्ज लिहा.
ii) तुमच्या महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांना महाविद्यालयात 'स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र' सुरु करण्यासाठी विनंती अर्ज लिहा.

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [10]

- i) तुमचा मित्र महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा आयोगाच्या 'विक्रीकर निरीक्षक' परीक्षेत प्रथम क्रमांकाने उत्तीर्ण झाला आहे. त्याबद्दल त्याचे अभिनंदन करणारे पत्र लिहा.
ii) 'ई-मेल' म्हणजे काय? ई-मेलचे फायदे विशद करा.

प्रश्न 2) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [10]

- i) घोडगंगा सहकारी साखर कारखाना, न्हावरे, ता. शिरूर, जि. पुणे यांच्या संचालक मंडळाची वार्षिक सर्वसाधारण सभा दि 10 नोव्हें 2022 रोजी कारखान्याच्या सभागृहात सकाळी 11 वा. संपन्न झाली. त्याविषयीचे इतिवृत्त लिहा.
ii) तुमच्या महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने 'रक्तदान शिबीर' आयोजित करण्यात येत आहे. त्याविषयीचे माहितीपत्रक तयार करा.

P.T.O.

- ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [10]
- i) जिल्हा सहकारी बँक, अहमदनगर यांचे कर्ज थकबाकीदारांना थकीत बाकी भरणा करणे संदर्भात जाहीर निवेदन तयार करा.
- ii) खालीलपैकी कोणत्याही दहा परिभाषिक संज्ञा लिहा.
- I) Account
II) Agreement
III) Balance
IV) Cheque
V) Computer
VI) Deposit
VII) Gazette
VIII) Link
IX) Refund
X) Statement
XI) Tax
XII) Valuation

प्रश्न 3) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [15]

- i) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश प्रमाणात सारांशलेखन करून समर्पक शीर्षक द्या.

लोकशाहीमध्ये व्यक्तीला फार महत्व आहे. प्रत्येक व्यक्तीने शिक्षित बनून आपल्या जीवनात आवश्यक असलेले ज्ञान, कौशल्ये व वृत्ती मिळविण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. त्यासाठी प्रत्येक व्यक्ती साक्षर तर झालीच पाहिजे; परंतु आपल्या देशबांधवाना साक्षर करण्यासाठी प्रयत्न केला पाहिजे. लोकशाही ही लोकांनी आपल्या लोकप्रतिनिधीमार्फत लोकांच्या कल्याणाकरिता चालविलेली राज्यपद्धती असल्यामुळे विविध स्तरांवरील शासनयंत्रणा, त्यांची उद्दिष्टे व कार्यपद्धती समजावून घेऊन प्रत्येक नागरिकाने आपल्या परीने सहकार्य केले तरच तो तिच्यासमोरील उद्दिष्टे साध्य करू शकेल. म्हणून लोकशाहीतील नागरिक साक्षर व सतत ज्ञान प्राप्त करून घेणारा असला पाहिजे. सर्व व्यक्ती माणूस म्हणून समान दर्जाच्या असतात. मग कोणी मोठ्या अधिकाराच्या जागेवर असो किंवा कोणी कनिष्ठ जागेवर काम करित असो. ही श्रद्धा लोकशाहीतील नागरिकांच्या मनात रुजणे आवश्यक आहे. लोकशाहीतील नागरिकाने धर्म, जात, लिंग, भाषा इत्यादीमुळे उच्चनीचता निर्माण होते, असे मानता कामा नये.

ii) खालील इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा.

The World into Which We all come has been left to us by our fathers and their fathers before them. It is composed more of the past than of the Present. The Cities and Villages in which we all live were built by hands other than ours, and the railways that carry us from place to place was planned and constructed by men Who are probably dead. Everything around us is due, in Whole or in part, to the skill labour and energy of those who went before us along the road of life.

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [15]

i) राजहंस प्रकाशन, पुणे आयोजित ग्रंथ-प्रदर्शनाची वर्तमानपत्रासाठी जाहिरात तयार करा.

ii) कोणत्याही एका नवीन मराठी चित्रपटाची दूरचित्रवाणीसाठी जाहिरात तयार करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PA-1768

[Total No. of Pages : 3

[5952]-220

F.Y. B.Com.

HINDI (हिंदी) - II

127 - C : वैकल्पिक हिंदी प्रश्नपत्र - 1B

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

पाठ्यपुस्तक : 'साहित्य सौरभ' संपा. प्रो. डॉ. सदानंद भोसले

समय : 2½ घण्टे]

[पूर्णांक : 70

सूचनाएँ :-

- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- 2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्नों के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1) निम्नलिखित में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए :

[16]

- अ) 'कलगी बाजरे की' कविता का आशय अपने शब्दों में लिखिए।
- ब) कवि केदारनाथ सिंह ने माँझी के पुल का सजीव चित्रण किस तरह किया है?
- क) "महात्मा गांधी मानवता के पक्षधर थे" - 'बापू के प्रति' कविता के आधार पर स्पष्ट कीजिए।
- ड) कात्यायनी ने माँ की स्मृति को किस प्रकार उजागर किया है?

प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए :

[16]

- अ) 'पहलवान की ढोलक' कहानी की कथावस्तु आपने शब्दों में लिखिए।
- ब) 'सलाम' कहानी में सलाम की रस्म का विरोध कैसे किया गया है?
- क) 'बच्चे का सपना' कहानी के शीर्षक की सार्थकता समझाइए।
- ड) 'बोलने वाली औरत' कहानी में दीपशिखा की व्यथा का मार्मिक वर्णन किस प्रकार किया गया है?

P.T.O.

प्रश्न 3) अ) निम्नलिखित अवतरणों में से किसी एक अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [7]

i) “अगर बचा रहा तो

कृतज्ञतर लौटूँगा

अबकी बार लौटा तो

हताहत नहीं

सबके हिताहित को सोचता पूर्णतर लौटूँगा”

ii) “जड़ता, हिंसा, स्पर्धा में भर चेतना, अहिंसा, नम्र-ओज पशुता का पंकज बना दिया तुमने मानवता का सरोज”!

आ) निम्नलिखित अवतरणों में से किसी एक अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [7]

i) “चौधरी जी, जो सजा दोगे भुगत लूँगा। बेटा को बिदा हो जाणे दो। जमाई पढ़ा - लिखा लड़का है, गाँव-देहात की रीत ना जाणे है”।

ii) “जिसके पास कोई काम नहीं होता, वह आदमी नहीं होता। हम आदमी नहीं हैं इस व्यवस्था ने हमें आदमी नहीं रहने दिया हमसे हमारा होना छीन लिया गया”।

प्रश्न 4) निम्नलिखित में से किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए : [14]

अ) संवाद कौशल में श्रोताओं की जिज्ञासा की कद्र कैसी होनी चाहिए?

ब) जन संपर्क हेतु भाषण कौशल की क्या आवश्यकता है?

क) “आज के युग में अनुवाद का क्षेत्र अत्यंत व्यापक हो गया है” - स्पष्ट कीजिए।

ड) अनुवाद में समतुल्यता का महत्त्व समझाइए।

प्रश्न 5) निम्नलिखित पारिभाषिक शब्दों में से किन्हीं दस के हिंदी पर्याय लिखिए :

[10]

- i) Advertisement
- ii) Branch Manager
- iii) Cash Memo
- iv) Deposit
- v) Exchange
- vi) File
- vii) Increment
- viii) Loss
- ix) Notification
- x) Pay-Scale
- xi) Qualification
- xii) Valuation

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PA-1769

[Total No. of Pages : 2

[5952]-221

F.Y. B.Com.

127-D : GUJARATI - II

(2019 Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

૧.૧. (અ) હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (કોઈ પણ પાંચ)

[10]

- (1) પ્રેમાનંદ ના સર્જનનો ટૂંકમાં પરિચય કરાવો.
- (2) દયારામની કવચનાઓ વિશે જણાવો.
- (3) ભાષાને શું વળગે, ભૂર! - છપ્પામાં આખો શું કહેવા માંગે છે?
- (4) ગોપી કૃષ્ણને શા માટે 'મુજને અડશો મા!' એમ કહે છે? જવાબમાં કૃષ્ણ શું કહે છે?
- (5) મેઘાણીએ પ્રાથમિક, માધ્યમિક અને કોલેજ શિક્ષણ ક્યાં ક્યાં લીધેલ?
- (6) પાટણવાડિયા કોમને અઘોગતિને પંથે લઈ જવા કઈ સમાજ વ્યવસ્થા હતી?
- (7) કાકાસાહેબ 'માણસાઈના દીવા' ને પવિત્ર તીર્થ સલિલ જેવી કેમ જણાવે છે?
- (8) મેઘાણીની નવલકથાઓ જણાવો.

(બ) 50 શબ્દોમાં પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (કોઈ પણ બે)

[10]

- (1) જી 'બા' નો ઉદ્દેશ્ય શો છે?
- (2) મહારાજ અને પાટણવાડિયાઓનો પરસ્પર પ્રેમ અને આદર ટૂંકમાં જણાવો.
- (3) કવિ દયારામનો ટૂંકમાં પરિચય જણાવો.
- (4) છોત અંગ

P.T.O.

પ્ર.2. (અ) સવિસ્તાર જવાબ લખો. (પદ્ય વિભાગ) (કોઈ પણ એક) [10]

- (1) આખ્યાનના લક્ષણો જણાવો.
- (2) અખાના જીવન અને કવનનો ખ્યાલ આપો.

(બ) સવિસ્તાર જવાબ લખો. (ગદ્ય વિભાગ) (કોઈ પણ એક) [10]

- (1) મેઘાણી ની કથન શૈલી પર નોંધ લખો.
- (2) 'શનિયાનો છોકરો' નું રસદર્શન કરાવો.

પ્ર.3. (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (પદ્ય વિભાગ) (કોઈ પણ એક) [5]

- (1) જશોદાનો વિલાપ કાવ્યનો ભાવાર્થ લખો.
- (2) કાળજ કોરું તે કોને રે કહીયે કાવ્યનો ભાવાર્થ લખો.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગદ્ય વિભાગ) (કોઈ પણ એક) [5]

- (1) લેખક ભગતને કળિયુગના ઋષિ શા માટે કહે છે ?
- (2) ગૃહિણી તરીકે જીવીનું જીવન

પ્ર.4. કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. [10]

- (1) સામાન્ય માનવી પર કોરોનાની અસર
- (2) ઉનાળાનો બપોર
- (3) મારો રમણીય અને સ્મરણીય પ્રવાસ
- (4) કૉલેજ જીવનનો આદર્શ

પ્ર.5. (અ) અરજીલેખન [5]

તમારું સ્કૂલલિવિંગ સર્ટિફિકેટ ખોવાઈ ગયું છે. કૉલેજમાં પ્રવેશ મેળવવા માટે તમને તેની જરૂર પડી છે, આથી ડુપ્લિકેટ સ્કૂલલિવિંગ સર્ટિફિકેટ લખી આપવા માટે તમારી શાળાના આચાર્યશ્રીને એક અરજી લખો.

(બ) અહેવાલ લેખન [5]

'રક્તદાન શિબિર' વિશેનો અહેવાલ આશરે સો શબ્દોમાં લખો.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1770

[Total No. of Pages : 2

[5952]-222

F.Y. B.A./B.Com. (Semester - II)

127E : SINDHI - II

(2019 Pattern)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Q. No. 1 and Q. No. 6 are compulsory.
- 2) Solve any 3 (three) questions from the remaining Question nos 2, 3, 4 and 5.
- 3) Figures to right indicate full marks.

सुवाल I) A) हेठियनि में खाल भरियो के बि 5 :

[5]

[15 साल, पंज, महान्त, पंध, नई पिढी, बाबूजी]

- i) बोध प्रकाश खे _____ कैद थी.
- ii) जानकी रोज सुबुह जो _____ करण वेदी हुई.
- iii) बस स्टाप ते आरती हमेशा _____ बख्शीश चवंदी हुई.
- iv) 'कुदरत जो नेम' कहाणीअ में बुधायल आहे त पुराणी पीढी खे _____ जो दिल व जान सां आजिया करण घुरजे.
- v) पारी ऐं _____ डाढो सुठो कीतर्न कंदा हुआ.
- vi) निशा _____ भउरनि में हिकड़ी भेण हुई.

B) जोड़ा मिलायो :

[5]

- i) पवित्र गुलाम
- ii) आज्ञाद गैवाज़िब
- iii) वाज़िब अपवित्र
- iv) वधिक नुक्सान
- v) फाइदो घट

P.T.O.

सुवाल II) 'हीअ ऐं हुअ दुनिया' बैत में मौत ऐं पाछे जे बारे में कीअ समझाएल आहे? [15]

सुवाल III) नरेश पारीअ खे सत्यांणी छे चयो आहे? [15]

सुवाल IV) वजिर ऐ बोध प्रकाश में कहिड़ी शर्त लगी हुई. [15]

सुवाल V) 'बाबूजी बरखशीश' सबक में छा समझायल आहे? [15]

सुवाल VI) कंहिं बि टिनि विषयनि ते थोड़ में लिखयो :- [15]

- i) महा लक्षमी
- ii) भदड़ी
- iii) कृष्ण जनम
- iv) चेटी चंडु
- v) कोरोना काल

Total No. of Questions : 5

SEAT No.

PA-1771

Total No. of Pages : 2

[5952]-223

F.Y. B.Com. (Semester-II)

127F:Persian - II (General Paper -I)

(2019 Pattern)

Total Marks : 70]

[Time : 2½ Hours

Instructions to candidates :

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right side indicate full marks.*

Q.1 Give the persian equivalents of the following english terms and english equivalents of the persian terms : [14]

Ledger, Net , Partner, Product, Project services share, shortage, per capita income, Public sector

حساب، بانک، تجارت، صنعت، سرمایه گذاری، سهم، پروژه، پیش رفت، واردات و صادرات سال مالی۔

Q.2 Define any three of the ofllowing: [12].

لطیفہ داستان، اسطوره، سفرنامہ، نمائش نامہ

Q.3 Write the summery of any two of the following stories: [10]

میراث پیغمبران، مروت، جوانمردی، بنیاد ظلم، زاغ، سبک

Q.4 Write a note on life and literary works of the following writers:(any-two) [14]

شیخ سعدی شیرازی، حسین واعظ کاشفی، ابوالفضل علامی، فردوسی

P.T.O.

Q.5 (A) Translate or explain any two of the following into Urdu, English or

marathi:

[14]

- (۱) شخصی مرثیہ بزرگ بافت۔ دوست برای تهنیت نزد اورفت۔ آن شخصی پرسید کبھی؟ و چرا آمده ای؟
دوست او شرمندہ گردید و گفت مرانمی شناسی؟ دوست قدیم گوام برای لعزیت نزد لو آمده ام شنبہ ام
کہ کور شدہ ای۔
- (۲) شخصی از افلاطون پرسید کہ سالہای بسیار در جہاز بودی و سفر دریا کردی در دریا چہ عجائب دیدی؟ گفت
عجب صحن بود کہ از در دریا بکنارہ سلامت رسیدم۔
- (۳) آورده اند کہ نوشیروان عادل را در شکار گامھی صبدی کباب می کردند و نمک نبود غلامی بہ روستادوان بندنتا
نمک آورد۔ نوشیروان گفت: قیمت بستان تا بدرسی نہ گرد و وہ خراب نشود۔
- (۴) مشہور است کہ بزرگی در مجلس یکی از خلفا بود۔ وقت نماز نگ شد و خلیفہ بہ مہمی اشتغال داشت و نماز بر
خاطر او فراموش شدہ بود۔ آن بزرگ برخو است کہ نماز گذارد یکی گفت کہ چرا صبر نمی کنی کہ خلیفہ نماز
برخیزد۔

(B) Translate the following Passage into Urdu, Persian or
Marathi or explain it. [6]

To be Proficient in english, one requires being good at all three skills - reading, writing and speaking. There are ample ways to home these skills. To improve english essay writing skills, in Particular, one must focus on writing essays on topics of interest. Language proficiency can't be achived Overnight. For this reason, it is important for kids to develop a habit of essay writing in English.

Total No. of Questions : 5

SEAT No.

PA-1772

Total No. of Pages : 2

[5952]-224

F.Y.B.Com (Semester - II)

URDU-II

127G - Additional Urdu

(CBCS-2019 Pattern)

Total Marks : 70]

[Time : 2½ Hours

ہدایات:

(1) تمام سوالات لازمی ہیں۔

(2) بائیں جانب نمبرات درج ہیں۔

[10]

سوال نمبر 1: اردو غزل کے آغاز و ارتقاء کا جائزہ لیجئے۔

یا

غزل کی تعریف کرتے ہوئے اسکے اجزائے ترکیبی بیان کیجئے

[10]

سوال نمبر 2: جگر مراد آبادی کی غزل گوئی پر تبصرہ کیجئے۔

یا

حسرت موہانی کی حیات و شخصیت پر روشنی ڈالئے۔

[10]

سوال نمبر 3: اردو طنز و مزاح نگاری کی تاریخ بیان کیجئے۔

یا

طنز و مزاح نگاری کی اہمیت و افادیت پر روشنی ڈالئے۔

[10]

سوال نمبر 4: (الف) مجتبیٰ حسین کی سوانح حیات کا جائزہ لیجئے۔

یا

پطرس بخاری کی مزاح نگاری کے مختلف پہلوؤں کو اجاگر کیجئے۔

P.T.O.

[6] سوال نمبر 4: (ب) کسی ایک مضمون کا تنقیدی جائزہ لیجئے۔

۱۔ بلیٹ ٹرین میں کبھی نہ بیٹھو

۲۔ سویرے جوکل میری آنکھ کھلی

[10] سوال نمبر 5: (الف) گروپ ڈسکشن کے لئے کن باتوں کا خیال رکھنا ضروری ہے؟

تفصیل سے واضح کیجئے۔

یا

بالوں کے تیل پر ایک اشتہار تیار کیجئے۔

[6] سوال نمبر 5: (ب) جملہ کسے کہتے ہیں؟ اس کی قسمیں مع مثال بیان کیجئے۔

[8] سوال نمبر 5: (ج) ذیل میں سے کوئی چار صنعتوں کی تعریف مع مثال کیجئے۔

۱۔ تشبیہ

۲۔ تضاد

۳۔ تلمیح

۴۔ تجنیس تام

۵۔ تجنیس ناقص

۶۔ لف وشر

✓ ✓ ✓ ✓

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PA-1773

[Total No. of Pages : 4

[5952]-225

F.Y. B.Com.

FRENCH

(2019 Pattern) (Semester - II) (1274)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use of dictionary is not allowed.

Q.1. Complétez un dialogue

(15)

- A. M. Faure va dans une agence de publicité pour faire la publicité de son agence de voyages. Il discute avec le webmestre.
M. Faure : Bonjour. Nous devons faire la de la publicité pour nos voyages. _____ ?
Le webmestre : Un e-mail commercial?
M. Faure: C'est une bonne idée. _____ .
Le webmestre: Je vois une page avec des photos des destinations en promotion .
M. Faure: _____ ?
Le webmestre: Oui, le nom du pays et le prix du voyage.
M. Faure: C'est super. _____ ?
Le webmestre: Oui, on peut mettre des rubriques spécifiques, comme "l'hôtel", "vol"...
M. Faure: Parfait! _____ ?
Le webmestre: En haut de la page.

OU

B. Mme Levasseur va au restaurant 'Chez Mimi' avec une collègue. Elles demandent deux couverts.

Elles commandent 2 chèvres chaud comme entrée et le poulet rôti comme plat principal.

Comme dessert, ils prennent une salade de fruits frais. Avec le repas, ils prennent du vin de Bourgogne et une bouteille d'eau minérale.

- Mme Levasseur : Bonjour monsieur. J'ai une réservation.
Le réceptionniste : _____ .
Mme Levasseur : Mme Richard.
Le réceptionniste : _____ ?
Mme Levasseur : Oui, merci... Vous avez la carte, s'il vous plaît ?
Le réceptionniste : _____ ?
Mme Levasseur : Oui. Nous allons prendre 2 chèvres chaud.

P.T.O.

Le réceptionniste : _____
Mme Levasseur : Du poulet rôti avec du riz à l'espagnol.
Le réceptionniste: _____
Mme Levasseur: De la salade de fruits frais. Et comme boisson, deux verres de
bourgogne et une bouteille d'eau minérale, s'il vous plaît.

Q. 2. Grammaire et vocabulaire

A. Mettez au pluriel (2 au choix): (2)

1. Il a un rendez-vous.
2. Le directeur mange à l'extérieur.
3. Je prends des crudités.

B. Soulignez l'objet direct (4 au choix) : (4)

1. Je prends le vin rouge.
2. Je rencontre les techniciens.
3. Je cherche les sacs.
4. Mon assistante réserve ces chambres.
5. J'ai acheté ces chocolats.

C. Complétez avec des prépositions (2 au choix) (2)

1. Le directeur arrive _____ ses collègues.
2. Je rentre _____ mon bureau.
3. Je voudrais travailler _____ une grande entreprise.

D. Choisissez la bonne réponse : (2)

1. Pour monter au 20e étage, on prend (l'ascenseur/la salle de restaurant/la chambre d'hôtel.)
2. Aller simple et aller-retour sont des types de (billets/places/argent.)

E. Dites vrai ou faux : (3)

1. En France, la durée légale du travail est de 35 heures par semaine.
2. Un gîte est un grand hôtel au centre-ville.
3. Il faut composer le billet pour le rendre valide.

F. Complétez avec des mots donnés : (au, collègues, hôte, déjeuner) (4)

Vos _____ français peuvent vous inviter à un _____ ou à un dîner d'affaires. Le rendez-vous a lieu _____ restaurant vers 12 h 30 pour un déjeuner et vers 20 h- 20 h30 pour un dîner. Votre _____ arrive le premier.

G. Mettez les verbes entre parenthèses au temps indiqué (4 au choix) : (4)

1. Nous (manger – présent) au restaurant de l'entreprise.

2. Vous (faire – passé) cuire la pâte pendant plusieurs heures.
3. Nous (prendre – futur) cette cravate.
6. Le client (voyager – futur proche) en avion.
7. Nous (produire – présent) les documents.

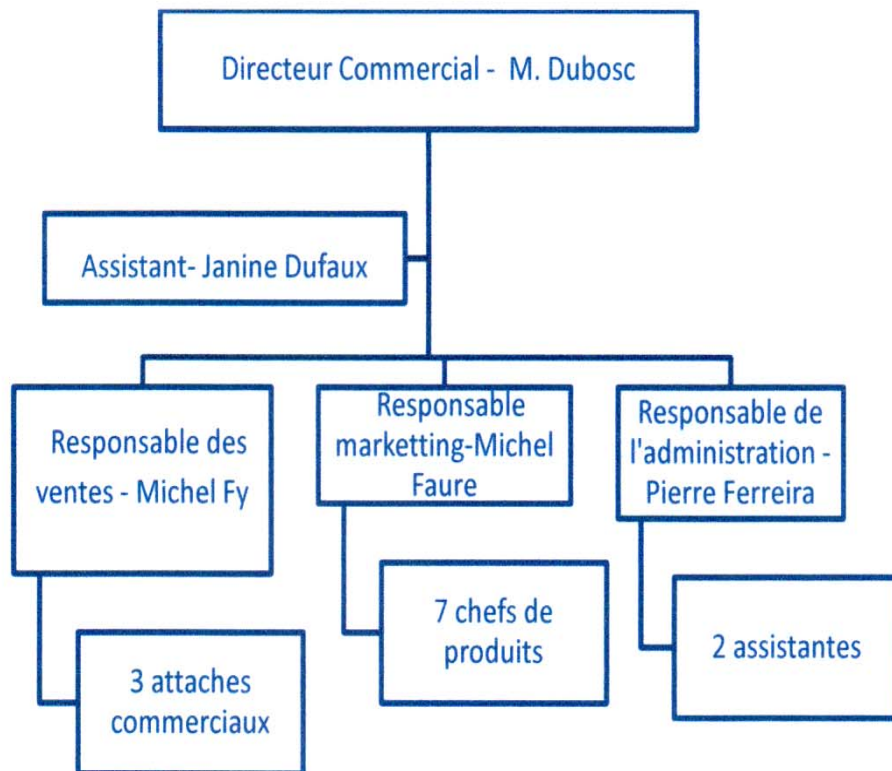
H. Reliez les deux colonnes

(4)

A	B.
1. Salade césaire 2. Une salade de 3. Une compagnie 4. Les cafés, les bistrots	a) fruits. b) types de restaurants. c) aérienne. d) une entrée.

Q.3. Voici l'organigramme de l'entreprise GDF.

(10)

OU

B. Décrivez le processus de fabrication des boîtes de conserves de haricots verts.
 Préparer. Nettoyer. Fermer Stériliser. Mettre. Envoyer chez des distributeurs.

Q.4.A. Traduisez en anglais :

(5)

En France, la cuisine est un art et les Français aiment manger d'excellents plats bien présentés, accompagnés de bons vins et servis sur une jolie table.

Le 16 novembre 2010, le « repas gastronomique des Français » a son entrée dans le patrimoine culturel immatériel de l'humanité (classement Unesco). Les Français aiment aller au restaurant avec leurs proches, leurs amis ou leurs collègues pour passer un bon moment ou pour fêter.

B. Traduisez en français: (5 au choix)

(10)

1. I would like a branded bag.
2. Once a week, on Thursday, I play tennis.
3. I'm going to take the Caesar salad.
4. The society is situated at Lyon.
5. I am looking for branded shoes.
6. Do you want some help?

Q.5. Compréhension

En France, le style de vêtements portés au travail dépend du secteur d'activité, de la fonction ou du statut des personnes et de la culture d'entreprise.

Les personnes portent des tenues plus décontractées et « branchés » dans la publicité, la mode et les métiers artistiques. Les vêtements sont plus classiques (costume avec ou sans cravate pour les hommes, robe ou tailleur jupe ou pantalon pour les femmes) dans les secteurs de la finance, des assurances, du conseil etc.

A. Dites vrai ou faux

(3)

1. Le style de vêtements dépend du secteur d'activité
2. Les personnes portent des vêtements plus décontractés dans la publicité.
3. Les vêtements sont plus classiques dans la finance.

B. Deux vêtements sont _____ et _____ .

(2)

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1774

[Total No. of Pages : 8

[5952]-226

F.Y. B. Com.

GB - 2 : GERMAN GENERAL 2 : Basic Course (1271)

(2019 Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) 30 Marks Internal Assessment.

Frage I. Beantworten Sie die folgenden Fragen! (Nur 5)

[10]

1. Was tragen Sie gern im Winter?
2. Was machen Sie gern in der Freizeit?
3. Wie feiert man Ostern in Deutschland?
4. Was haben Sie am Wochenende gemacht?
5. Seit wann lernen Sie Deutsch?
6. Warum lernen Sie Deutsch?
7. Wann stehen Sie am Sonntag auf?

Frage II. Übersetzen Sie!

[10]

A) Übersetzen Sie ins Englische!

[6]

Lilian kommt aus Brüssel. Das ist eine Stadt in Belgien. Lilian möchte in Deutschland Medizin studieren. Jetzt lernt sie Deutsch. Sie besucht einen Sprachkurs in Köln. Im Unterricht schreibt sie viele Texte und hört auch viele Lieder. Sie findet ihren Deutschkurs sehr interessant. Sie macht jeden Tag die Hausaufgaben. Sie lernt Deutsch auch im Internet- sie macht online Übungen und liest auch gern Zeitungen. Nach ihrem Deutschkurs geht Lilian mit Vanessa und Nino in ein Café. Sie sind gute Freunde. Manchmal kochen sie auch zusammen.

B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (Nur 4)

[4]

1. Lena likes to cook, whenever she has time.
2. I eat and sleep well.
3. I forgot to do my Homework.
4. My family has 6 members.
5. We would like to smoke.
6. Yesterday I listened to music.

P.T.O.

Frage III. Lesen Sie den folgenden Text und schreiben Sie richtig oder falsch!

[5]

Der Weg zur Post

Marco ist neu in der Stadt. Er hat gestern einen Brief an seine Eltern geschrieben, heute möchte er ihn zur Post bringen. Aber wo ist die Post? Marco hat die Adresse im Internet nicht gefunden. Er muss jemanden fragen. An der Bushaltestelle steht ein alter Mann.

„Entschuldigung, wo ist bitte die Post?“, fragt Marco höflich.

„In der Goethestraße“, antwortet der alte Mann.

„Muss ich mit dem Bus fahren oder kann ich zu Fuß gehen?“, fragt Marco.

„Dieser Bus hält direkt vor der Post. Sie müssen bei der dritten Station aussteigen“, sagt der alte Mann.

„Ich möchte lieber zu Fuß gehen. Wie komme ich zur Goethestraße?“, fragt Marco.

„Sie gehen diese Straße geradeaus und biegen an der ersten Kreuzung rechts ab. Nach ungefähr 500 Metern kommen Sie an eine Ampel. Dort überqueren Sie die Straße und biegen nach links in die Schillerstraße ein. An der nächsten Kreuzung gehen Sie nach rechts in die Goethestraße. Dort ist die Post.“

„Vielen Dank!“, sagt Marco und geht los.

1. Marco hat die Adresse im Telefonbuch nicht gefunden. _____
2. Marco fährt mit dem Bus. _____
3. Der Bus hält direkt vor der Post. _____
4. Die Post liegt in der Goethestraße. _____
5. Ein junger Mann hilft Marco. _____

Frage IV. Grammatik!

[25]

A) Ergänzen Sie Komparativ (K) oder Superlativ (S)! (nur 5)

[5]

1. Das neue Haus ist viel _____ als das alte. (groß K)
2. Schreib doch eine SMS. Das geht doch viel _____ als eine E-Mail. (schnell K)
3. Was isst du _____? – Salat. (gern S)
4. Welche Kneipe ist _____? (gut S)
5. Obst ist _____ als Fleisch. (gesund K)
6. Welches Buch findest du _____? (interessant S)
7. Früher habe ich _____ als heute verdient. (wenig K)

B) Bilden Sie das Perfekt! (nur 5)

[5]

1. Maria trinkt eine Tasse Kaffee.
2. Am Wochenende geht Daniel ins Kino.
3. Er ruft seine Mutter an.

4. Sara und Stefan räumen das Zimmer auf.
5. Wir fotografieren viele Sehenswürdigkeiten.
6. Ich esse Eis mit Schokoladensoße.
7. Herr Schmidt steht um 6.00 auf.

C) Schreiben Sie die Sätze im Präteritum! (nur 5)

[5]

1. Tim hat zwei Autos.
2. Opa soll die Medikamente nehmen.
3. Ich will in Deutschland studieren.
4. Hier darf man nicht rauchen.
5. Max kann sehr gut Gitarre spielen
6. Die Kinder müssen immer viele Hausaufgaben machen.
7. Die Straße ist so ruhig.

D) Schreiben Sie die Sätze im Passiv! (nur 5)

[5]

1. Jemand kocht Tomatensuppe.
2. Man schält Kartoffeln.
3. Jemand schlägt die Sahne.
4. Jemand backt einen Kuchen.
5. Man spült den Topf.
6. Jemand bestellt eine Pizza.
7. Man schneidet die Zwiebeln.

E) Ergänzen Sie die richtigen Artikel und Adjektivendungen! (nur 5)

[5]

1. D ___ elegant ___ Kleid steht dir gut.
2. Simone findet d ___ gelb ___ Rock zu eng.
3. Die Frau mit d ___ rot ___ Bluse ist die Schauspielerin.
4. Die Touristen besichtigen d ___ alt ___ Museum.
5. Das Haus gehört d ___ alt ___ Mann.
6. Die Wohnung hat ein ___ klein ___ Balkon.
7. Pune ist ein ___ schön ___ Stadt.

Frage V. Wortschatz!

[10]

A) Was passt zusammen? Ordnen Sie zu!

[3]

1. Herzlichen Glückwunsch zum Führerschein	a. für Ihre Einladung
2. Alles Gute zum Geburtstag	b. zu Ihrem sechzigsten Geburtstag
3. Fröhliche Weihnachten	c. und immer gute Fahrt.
4. Zu deinem zwanzigsten Geburtstag	d. und viel Glück im neuen Lebensjahr

5. Wir wünschen Ihnen nachträglich alles Gute e. wünschen wir dir viel Glück
6. Wir danken Ihnen herzlich f. und ein glückliches neues Jahr

B) Wie heißen die Wörter? (nur 3)

[3]

1. HWUNGNO	4. ARKTESPSEIE
2. SICHTSANKERTA	5. GSICHTIBEGUN
3. EWITCHANNE	

C) Was passt nicht? (nur 4)

[4]

1. Blick – Frühling – Herbst – Sommer
2. das Hemd – der Anzug - die Krawatte – das T- Shirt
3. Geschäftsleitung | Betrieb | Werkstatt | Grußkarte
4. Besprechung – Konferenz – Terminkalender – Grad
5. der Zug – der Bus – das Fahrrad – das Taxi
6. rot – gelb – kalt – schwarz

Frage VI. Schreiben Sie über EINES der folgenden Themen!

[10]

1. Ihr Freund Nikos hat Ihnen eine Einladung geschickt. Sie gehen zur Party. Schreiben Sie **eine E-Mail** und sagen Sie zu und fragen Sie - Können Sie Ihre Freundin / Ihren Freund mitbringen?

ODER

2. Sie machen einen Sprachkurs in Deutschland. Schreiben Sie Ihrer Freundin **eine Postkarte** und erzählen Sie, was Sie alles gemacht haben!

Total No. of Questions : 5]

PA-1774

[5952]-226

F.Y. B. Com.

**GA - 2 : GERMAN GENERAL 2 : Advanced Course
(2019 Pattern) (Semester - II) (1271)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Frage I. Übersetzen Sie! [15]

A) Übersetzen Sie den folgenden Text ins Englische! [7]

Ich bin Sarah Herbst. Ich arbeite als Sekretärin bei der Firma STEIFF in Giengen. STEIFF produziert Teddybären und Stofftiere. Meine Arbeit ist sehr interessant und ich habe immer viel zu tun. Ich mache alle Typischen Büroarbeiten: Texte am Computer schreiben, E-Mails schicken und beantworten, Faxe senden, für meinen Chef Termine machen und viel organisieren. Unsere Firma kooperiert mit vielen nationalen und internationalen Partnern. Für die Geschäftsreisen muss ich Termine koordinieren und Flüge und Hotelzimmer buchen.

B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (nur vier) [8]

1. I want to buy an umbrella.
2. On Sunday Hans sleeps till 10 O'clock.
3. Are you satisfied with my work, Mr. Robertson?
4. His mobile phone lies on the sofa.
5. Please hang the picture over the table.
6. Why don't you eat fish?

Frage II. Beantworten Sie fünf der folgenden Fragen! [15]

1. Wie feiert man Ostern in Deutschland?
2. Gehen Sie in ein Fitnessstudio? Warum?
3. Beschreiben Sie die Stadt Bremen.
4. Was ist Ihre Lieblingspeise? Was essen Sie gar nicht gern? Warum?
5. Schreiben Sie kurz über die Berliner Mauer!
6. Wie ist Ihre Beziehung mit Ihren Großeltern? Verstehen Sie sich gut?
7. Was halten Sie von der Freundschaft? Beschreiben Sie kurz Ihren besten Freund oder Ihre beste Freundin!

Frage III. Lesen Sie den folgenden Text und beantworten Sie die darauffolgenden Fragen [8]

Pläne für die Freizeit

Rolf erzählt über seine Pläne fürs Wochenende: Für das Wochenende und die Ferien mache ich gern Pläne. An den freien Samstagen und Sonntagen werde ich lange schlafen. Dann klingelt der Wecker nicht. Aber ich werde für die Wochenenden nicht zu viel planen, weil ich gern faul bin und nichts tue. Aber ich werde vielleicht zum Sportplatz gehen. Manchmal habe ich am Wochenende ein Turnier. Diesen Sonntag zum Beispiel werde ich mit meinem Team in eine andere Stadt fahren. Wir werden dort ein Match gegen einen anderen Hockeyverein spielen. Das wird bestimmt viel Spaß. Wenn das Wetter schön ist, werde ich anschließend mit meinen Freunden schwimmen gehen. In der Nähe gibt es einen See, der wird schon warm genug sein.

Wenn ich länger frei habe, mache ich gerne größere Pläne. In den Sommerferien werde ich sehr oft mit meinen Freunden unterwegs sein. Wir werden zum See fahren. Dort werden wir im Zelt übernachten und beim Lagerfeuer sitzen. Eine oder zwei Wochen möchte ich gerne reisen. Ein Freund wird mich auf der Reise begleiten, wir werden mit dem Zug losfahren. Wir planen eine Route durch das ganze Land, von West bis Ost und von Süd bis Nord. Mit Rucksäcken und Wanderschuhen werden wir auch in die Berge fahren. Am liebsten würde ich dort in einer Hütte übernachten. Wir werden sehen, ob wir das auch schaffen werden. Ein Abenteuer wird es aber ganz bestimmt.

A) Richtig oder Falsch? [4]

1. Rolf möchte am Wochenende am liebsten faulenzeln.
2. Diesen Sonntag geht er in die Berge.
3. Er hat keine Pläne für die Sommerferien.
4. Er möchte eine oder zwei Wochen unterwegs sein.

B) Beantworten Sie die Fragen. [4]

1. Was macht Rolf an diesem Sonntag?
2. Was für ein Abenteuer wird er machen?

Frage IV. Grammatik und Wortschatz [22]

A) Schreiben Sie die Sätze in Passiv! (Nur 4) [4]

1. In Brasilien spielt man Fußball.
2. Die Kinder räumen das Zimmer auf.
3. Das Hotel gibt den Gästen keine Handtücher.
4. Wir bestellen die CD im Internet.
5. Mein Vater schreibt das Buch.
6. Die Lehrerin korrigiert meine Fehler

B) Schreiben Sie die Sätze im Präteritum! (Nur 4) [4]

1. Er ist nicht zu Hause.
2. Ich tanze die ganze Nacht.
3. Die Kinder essen den ganzen Kuchen.
4. Unsere Freunde kommen uns besuchen.
5. Peter kennt einen berühmten Schauspieler.
6. Eva spricht sehr gut Spanisch.

C) Bilden Sie das Partizip Perfekt! (nur 3) [3]

1. Am Wochenende bleibe ich bei meinen Freunden.
2. Die Passagiere steigen in den Bus ein.
3. Die Kinder machen heute keine Hausaufgaben.
4. Er antwortet nie im Unterricht.
5. Machst du die Heizung an?

D) Ergänzen Sie die richtigen Artikel und Adjektivendungen! (nur 3) [3]

1. Letzt__ Wochenende war ich bei meinen alt__ Großeltern.
2. Er hat ein neu__ Fahrrad mit günstig__ Preis gekauft.
3. Wir haben ein klein__ Haus mit einem schön__ Blick auf See gemietet.
4. Sie hat mir einen sehr lang__ und emotionell__ Brief geschrieben.
5. Schwarz__ Kleider und weiß__ Tasche sehen attraktiv aus.

E) Bilden Sie Relativsätze! (nur 3) [3]

1. Dort steht der neue Lehrer. Er unterrichtet Geschichte.
2. Wo ist der Joghurt? Ich habe ihn gestern gekauft.
3. Du hast mir von einer Freundin erzählt. Ist sie das?
4. Die Frau trägt ein rotes Kleid. Ich habe sie gestern gesehen.
5. Kennst du Martin? Er kommt morgen zu dem Seminar.

F) Ergänzen Sie das richtige Wort! [5]

1. In dem _____ kann man essen und trinken.
2. Wien ist die _____ von Österreich.
3. Es ist richtig warm. Am Tag ist die _____ 30 Grad.
4. kurz X _____ (Gegenteil)
5. Was passt nicht: Tee kochen / trinken / lesen

Frage V. Schreiben Sie einen Dialog!

[10]

1. Sie möchten in diesen Ferien in die Schweiz fahren. Planen Sie Ihren Aufenthalt in der Schweiz. Ihr Freund ist schon in der Schweiz. Fragen Sie nach den verschiedenen Möglichkeiten in der Schweiz!

ODER

2. Ihr Freund wohnt im Studentenwohnheim. Jeden Tag isst er Junk-Food. Geben Sie ihm ein paar Tipps für seine Gesundheit!

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1775

[Total No. of Pages : 3

[5952]-227

F.Y. B.Com. (Semester-II)

संस्कृत (SANSKRIT-II)

अमरभारती (General Paper)

(2019 Pattern) (127 J)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

All questions are compulsory.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

Figures to right indicate full marks.

Q1) अ) कोणत्याही एकाचे मराठी किंवा इंग्रजीत भाषांतर करा. [5]

Translate any one in to Marathi or English.

- i) उत्तरस्यां दिशि ईशानभागे जम्बीरनगरे धनेश्वरनामा कश्चित् राजा अर्थिनां दारिद्र्य दुःख निवारणार्थं तेभ्यो धनं वितीर्णवान्। एकादा धनेश्वरेण माघशुक्लसप्तमीदिवसे वसन्तपूजायां कृतायां बद्धुदूरस्थाःअषि बहवः याचकाः समायाताः।
- ii) 'जनपदहितकर्ता त्यज्यते पार्थिवेन' इति वचनं तु सार्थमेव। अतोऽस्य प्रजागरस्य मूलकारणं लोकमान्या एवेति निश्चितम्। सकलं श्रेयोऽपि तेषामेव इति क्रमप्राप्तम्। यथा श्रेयस्तथा कारावासरूपं दुःखमपि तेषामेव।

ब) कोणत्याही एकाचे मराठी किंवा इंग्रजीत भाषांतर करा. [5]

Translate any one in to Marathi or English.

- i) महाजनैः सत्तमतत्त्वनिष्ठैः क्षुण्णोऽत्र यः कण्टकितोऽपि पन्थाः।
तमेव हि त्वं व्रज तत्र न्नं द्वारं चतुर्धा पुरुषार्थसिद्धेः॥
सदैव देवं भज पूजय त्वं स्वकार्यसिद्धावपि मा स्म दृष्यः।
विना जगन्नाथकृपाकटाक्षं न दिव्यकार्ये प्रभवन्ति मर्त्याः॥
- ii) भोजनान्ते च किं पेयं जयन्तः कस्य वै सुतः।
कथं विष्णुपदं प्रोक्तं तक्रं शक्रस्य दुर्लभम्॥
सीमन्तिनीषु का शान्ता राजा कोऽभूद्गुणोत्तमः।
विद्वद्भिः का सदा वन्द्या अत्रैवोक्तं न बुध्यते॥

P.T.O.

Q2) अ) संस्कृतात् उत्तरे लिहा. [5]

Answer in Sanskrit.

- i) 'द्वात्रिंशत्पुत्तलिका' ग्रन्थस्य अपरं नामधेयं किम्?
- ii) श्रीछत्रपत्युत्सवस्य सार्वजनिकं रूपान्तरं केन कृतम्?
- iii) 'शिवराज्योदयम्' महाकाव्यस्य रचनाकारः कः?
- iv) 'मोहमुद्गरः' इत्यस्य रचनाकारः कः?
- v) 'विक्रमार्कः' इति विशेषणं कस्य कृते योजितम्?

ब) कोणत्याही एकाचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा. [5]

Reference to the context. (Any one)

- i) तृषितो याचते तोऽयं तथाऽहं तव दर्शनात् ।
- ii) जनपदहित कर्ता त्यज्यते पार्थिवेन ।

क) कोणत्याही दोन टीपा लिहा. [10]

Write any two short notes.

- i) समस्यापूर्ती – Samasyapurti
- ii) डॉ. श्री. भा. वर्णेकर – Dr. S.B. Warnekar
- iii) आद्य शंकराचार्य – Adya Shankaracharya

Q3) अ) जोड्या जुळवा. (Match the pairs) [5]

i) चर्पटपञ्जरिका	अ) तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी
ii) कालिदाससहस्यम्	आ) राजा विक्रमादित्य
iii) काव्यशास्त्र विनोदेन	इ) कालो गच्छती धीमताम्
iv) अर्थिजन कल्पद्रुम	ई) डॉ. श्री. भा. वर्णेकर
v) राज्यघटना	उ) आद्य शंकराचार्य

ब) कोणत्याही एकाचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा. [5]

Explain with reference to the context. (Any one)

- i) तावेवं सहसा विलोक्य हसित व्यग्रा शिवा पातु वः ।
- ii) प्राणव्ययेनापि विमोचयैनां कर्तव्यमेतत् तव जन्मसिद्धम्।

- क) कोणत्याही दोन टीपा लिहा. [10]
Write any two short notes.
i) गणेशोत्सवाचे विकृत स्वरूप – Distorted form of Ganeshotsava,
ii) सिंहासनद्वात्रिंशिका – Sinhasanadvatrinshika.
iii) मूलकर्तव्ये – Fundamental duties.

- Q4) अ) कोणतेही एक सविस्तर उत्तर लिहा. [10]
Answer in detail to any one.
i) राजा विक्रमादित्याचे व्यक्तिचित्रण रेखाटा.
Sketch the characterization of the King Vikramaditya.
ii) लोकमान्य टिळकांना अपेक्षित गणेशोत्सव समजवा.
Explain the Ganeshotsava expected to the Tilak.

- ब) कोणतेही एक सविस्तर उत्तर लिहा. [10]
Answer in detail to any one.
i) 'मोहमुद्गरः' स्तोत्राची शिकवण सांगा.
Explain the techniques of the hymn 'Mohamudgara'
ii) जिजामाता यांचा बालशिवबाला उपदेश समजवा.
Explain Jijamata's sermon to the BalShivabala.

Total No. of Questions : 4

SEAT No.

PA-1776

Total No. of Pages : 3

[5952]-228

F.Y. B.Com. (Semester-II)

ARABIC -II

(Functional) GENERAL-I

127K- (2019 Pattern)(CBCS)

Total Marks : 70]

[Time : 2½ Hours

Instructions to candidates :

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right side indicate full marks.

Q.1 Translate into English or Urdu any Two of the following

Passages:

[20]

(الف) ” ____ هَذَا ابْنُ حَامِدٍ وَهَذِهِ بِنْتُ يَاسِرٍ. ابْنُ حَامِدٍ جَالِسٌ
وَبِنْتُ يَاسِرٍ وَاقِفَةٌ. هَذِهِ أُخْتُ الْمُنَدِسِ. أَهِيَ أَيْضًا مَهْنَدِ سَتَةٌ؟
لَا ‘ هِيَ طَبِيبَةٌ. سَيَّارَةٌ مَنْ هَذِهِ؟ هَذِهِ سَيَّارَةُ الْمُدِيرِ. مَا هَذِهِ؟ هَذِهِ
مِكْوَاةٌ. لِمَنْ هَذِهِ؟ هَذِهِ لِخَالِدٍ. أَدَّرَاجَةٌ أَيْسٍ هَذِهِ؟ لَا ‘ هَذِهِ دَرَّاجَةٌ عَمَّارٍ.“
(ب) ” ____ الْوَلَدُ جَالِسٌ ‘ وَالْمُدْرِسُ وَاقِفٌ. الْكِتَابُ جَدِيدٌ وَالْقَلَمُ قَدِيمٌ.
الْجَمَارُ صَغِيرٌ وَالْحِصَانُ كَبِيرٌ. الْكُرْسِيُّ مَكْسُورٌ. الْمِنْدِيلُ وَسِخٌ.
الْمَاءُ بَارِدٌ. الْبَيْتُ قَرِيبٌ وَالْمَسْجِدُ بَعِيدٌ. اللَّبَنُ حَارٌّ. الْقَمَرُ جَمِيلٌ
أَحَجْرٌ ثَقِيلٌ. وَالْوَرَقُ خَفِيفٌ. الْقَمِيصُ نَظِيفٌ. هَذَا مَسْجِدٌ وَذَلِكَ
بَيْتٌ ____ “

P.T.O.

(ج) ” _____ دَرَّاجَةٌ أَنَسِ قَدِيمَةٌ . هَذِهِ سَاعَةٌ عَلَيَّ . هِيَ جَمِيلَةٌ جِدًّا . هَذِهِ
 بَقْرَةٌ الْفَلَّاحِ . هَذِهِ مِلْعَقَةٌ وَهَذِهِ قِدْرٌ . الْمِلْعَقَةُ فِي الْقِدْرِ . هَذَا أَنْفٌ وَهَذَا
 اِفْمٌ . هَذِهِ أُذُنٌ وَهَذِهِ عَيْنٌ . هَذِهِ يَدٌ وَهَذِهِ رِجْلٌ . مَنْ هَذِهِ ؟ هَذِهِ أَمَةٌ .
 هَذِهِ طَبِيبَةٌ وَتِلْكَ مُمْرِضَةٌ . هَذِهِ مِنَ الْهِنْدِ _____ “

Q.2 Explain with reference any five of the following couplets: [20]

- (1) الْحَبْسُ لَيْسَ مَذْهَبِي . _____
 وَ لَيْسَ فِيهِ طَرْبِي .
- (2) فَلَسْتُ أَرْضِي قَفْصًا -
 وَإِنْ يَكُنْ مِنْ ذَهَبِ .
- (3) غَابَتْ رَبِّي غَايَتِي .
 وَالْعَيْشُ فِيهَا مَطْلَبِي
- (4) قَدْ طَابَ فِيهَا مَطْعَمِي .
 وَرَاقَ فِيهَا مَشْرَبِي .
- (5) أَذْهَبُ فِيهَا أَسْتَقِي .
 مِنْ مَاءِ نَبْعِ أَعْدَبِ .
- (6) أَصْدَحُ فِيهَا مُطْلَقًا .
 فَالْحَبْسُ لَيْسَ مَذْهَبِي .
- (7) يَا مُسْلِمًا كُنْ طَاهِرًا .
 إِنْ بَا طِنًا أَوْ ظَاهِرًا .
- (8) تَغْدُو صَحِيحًا قَادِرًا
 مَرِحًا نَشِيطًا بَاهِرًا .

Q.3 Write the Answers in Arabic any ten of the following Questions:[20]

- (1) مَا هَذَا؟ (2) مَا ذَلِكَ؟
(3) مَنْ ذَلِكَ؟ (4) أَيْنَ يَاسِرٌ؟
(5) أَهَذَا بَيْتٌ؟ (6) مَا إِسْمُكَ؟
(7) أَيْنَ الْكِتَابُ؟ (8) لِمَنْ هَذِهِ؟
(9) سَيَّارَةٌ مِنْ هَذِهِ؟ (10) مَنْ تِلْكَ؟
(11) مِنْ أَيْنَ أَنْتِ؟ (12) أَيْنَ هُوَ؟
(13) مَاذَا عَلَى الْمَكْتَبِ؟ (14) مَنْ فِي الْغُرْفَةِ؟
(15) أَيْنَ آمِنَةٌ؟ (16) مَنْ هَذَا؟

Q.4 Write a Letter in Arabic to the Company Manager . [10]

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PA-1777

[5952]-229

[Total No. of Pages : 4

First Year B.Com.

**124 (RES) : (A-Comp.) FOUNDATION COURSE IN
RESTRUCTURING - II
(2019 Pattern) (Semester - II)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 and Question No. 6 are compulsory.*
- 2) *Solve any three Questions No.2 to Question No.5.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks:

[5]

- i) _____ is the present chief justice of supreme court of India.
- ii) _____ Invented the first aeroplane in the world.
- iii) White revolution is associated with _____.
- iv) The year _____ is called 'The great divide' in demogzaphic history of India.
- v) First steam powered cotton mill opened in _____ city in India.

B) Select the proper option from the options given below and rewrite the sentences.

[5]

- i) _____ is the first president of India.
(Sarvepalli Radhakrishnan, Rajendra Prasad, Pandit Nehru)
- ii) _____ is the assumption of Research.
(hypothesis, verification, observation)
- iii) _____ is the example of artificial intelligence.
(Robot, Computer, Mobile)
- iv) Lord Bentick is known for the reforms in _____ in India.
(education, administration, land revenue system)
- v) Bhopal Gas disaster was happened in _____ year.
(1985, 1986, 1984)

P.T.O.

- C) State whether the following statements are True or False. [10]
- i) Right to speech and expression is fundamental right in India.
 - ii) The concept of single citizenship is taken from United Kingdom.
 - iii) Science is the study that logically explains oval shape of earth.
 - iv) High death rate is the main cause of population growth in India.
 - v) The scheme of TRYSEM is related to women empowerment.
 - vi) Middle class people have taken efforts for modernisation in western countries.
 - vii) Industrial revolution was first begun in England.
 - viii) Cholera spreads because of water pollution.
 - ix) Tendulkar committee is associated with poverty estimation.
 - x) Analogy means similarity.

Q2) Explain features of Indian constitution. [10]

Q3) Distinguish between natural science and social science. [10]

Q4) Describe effects of science and technology on transport and communication. [10]

Q5) Explain acts related to pollution control. [10]

Q6) Write short notes. (any four). [20]

- a) Rule of law.
- b) Scientific method
- c) Rural development
- d) Population explosion
- e) Modernisation
- f) Disaster Management

Total No. of Questions : 6]

PA-1777

[5952]-229

First Year B.Com.

124 (RES) : (A-Comp.) FOUNDATION COURSE IN
RESTRUCTURING - II
(2019 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 5 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा.

[5]

- i) हे भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधिश आहेत.
- ii) ने जगातील पहिल्या विमानाचा शोध लावला.
- iii) श्वेत क्रांती शी संबंधित आहे.
- iv) भारताच्या लोकसंख्येच्या इतिहासात या वर्षास महाविभाजनाचे वर्ष म्हटले जाते.
- v) पहिली वाफेवर चालणारी सुतगिरणी भारतातील शहरामध्ये उघडली.

ब) दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पुन्हा लिहा.

[5]

- i) हे भारताचे पहिले राष्ट्रपती आहेत.
(सर्वपल्ली राधाकृष्ण, राजेंद्र प्रसाद, पंडित नेहरू)
- ii) हे संशोधनाचे गृहितक आहे.
(परिकल्पना, पडताळणी, निरीक्षण)
- iii) हे कृत्रीम बुद्धीमत्तेचे उदाहरण आहे.
(रोबोट, संगणक, मोबाईल)
- iv) लॉर्ड बेंटिक हे भारतात सुधारणाकरिता परिचित आहेत.
(शैक्षणिक, प्रशासकीय, जमीन महसूल)
- v) भोपाळ गॅस दुर्घटना वर्षी घडली.
(1985, 1986, 1984)

- क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सांगा. [10]
- भारतात बोलणे आणि अभिव्यक्ती हा मुलभूत अधिकार आहे.
 - एकल नागरीकत्वाची संकल्पना युनायटेड किंगडमकडून घेण्यात आली.
 - विज्ञान हा असा अभ्यास आहे जो तर्कशुद्धपणे पृथ्वीचा अंडाकृती आकार स्पष्ट करतो.
 - उच्च मृत्यूदर हे भारतातील लोकसंख्यावाढीचे मुख्य कारण आहे.
 - ट्रायसेम ही योजना महिला सबलीकरणाशी संबंधित आहे.
 - पाश्चात्य देशांमध्ये मध्यमवर्गीय लोकांनी आधुनिकीकरणासाठी प्रयत्न केले.
 - औद्योगिक क्रांती प्रथम इंग्लंडमध्ये झाली.
 - कॉलरा हा जलपुद्रषणामुळे पसरतो.
 - तेंडुलकर अमिती दारिद्र्याच्या अंदाजाशी संबंधित आहे.
 - आदृश्य म्हणजे समानता होय.

प्र.2) भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]

प्र.3) नैसर्गिक विज्ञान आणि सामाजिक विज्ञान यांच्यात फरक करा. [10]

प्र.4) विज्ञान व तंत्रज्ञानाचा वाहतुक व संदेशवहन यावरील परिणाम स्पष्ट करा. [10]

प्र.5) प्रदुषण नियंत्रणाशी संबंधित विविध कायदे स्पष्ट करा. [10]

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [20]

- कायद्याचे राज्य
- वैज्ञानिक पद्धती
- ग्रामीण विकास
- लोकसंख्या विस्फोट
- आधुनिकीकरण
- आपत्ती व्यवस्थापन

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1778

[Total No. of Pages : 2

[5952]-230

F.Y. B.Com. (Vocational)

VOC-125A : COMPUTER APPLICATIONS (Paper - I)

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II) (CBCS)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figure to the right indicates full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (Total 5) : [5]

- i) Full form of WWW is _____.
- ii) _____ are used to search information on internet.
- iii) Two examples of web browsers are _____ and _____.
- iv) _____ is the main page of the website.
- v) A network that spans the countries and continents is known as _____.

b) Match the pairs : [5]

List 1

List 2

i) Graphic software	a) Chrome
ii) Web browser	b) Copy + Cut
iii) Ctrl B	c) Select All
iv) Ctrl A	d) Bold
v) Ctrl C + Ctrl X	e) MS Paint

P.T.O.

Q2) Write Short Note on the following (Any 2) (5 Marks each) : [10]

- a) Functions In Ms-excel
- b) Taskbar
- c) Features of Ms-PowerPoint

Q3) Answer the following (any 4) : [20]

- a) Explain different function available in Ms-Excel
- b) Explain Animation effect available in Ms-PowerPoint.
- c) Explain any two applications of Internet.
- d) How to write an Email?
- e) Explain Data sorting in Ms-Excel.

Q4) Answer the following question (any 1) : [10]

- a) What is a Search Engine? Explain how search engine works.
- b) What is mail merge in Ms-word? Explain steps to use mail merge in Ms-word.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1779

[Total No. of Pages : 3

[5952]-231

F.Y. B.Com. (Vocational)

125B VOC : MARKETING COMMUNICATION

Advertising, Sales Promotion and Sales Management (Paper - I)
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Q1) a) Fill in the blanks (Attempt any 5 out of 6) : [5]

- i) A small amount of product is offered to the customer for trial is called
- a) Product combination b) Sample
c) Coupon d) Rebate
- ii) CRM is a short form of _____.
- a) Customer Relationship Management
b) Company Resource Marketing
c) Consumer Reaching Marketing
d) Customer Relationship Marketing
- iii) When products are complex and of a technical nature, _____ is necessary.
- a) Sampling
b) Price off offer
c) Rebate/cash refund offer
d) Demonstration
- iv) _____ implies that you not only hear what someone is saying but also understand the content.
- a) communication b) hearing
c) listening d) speaking

P.T.O.

Q3) a) Explain the need and importance of Sales Promotion. [8]

OR

What do you mean by sales promotion? Explain the techniques used in it.

b) Discuss the need and importance of Public Relations. [7]

OR

Explain the types of public relations.

Q4) a) Discuss the ways for the effective management of events. [8]

OR

Discuss the types of events.

b) State the five pillars of Personality Development. [7]

OR

Explain the importance of communication skills.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-2699

[Total No. of Pages : 2

[5952]-232

F.Y. B.Com. (Vocational)

TAX PROCEDURE & PRACTICES (Paper-I)

125(C) : Indian Tax System & Income Tax

(CBCS) (2019 Pattern) (Semester-II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right side indicate full marks.

Q1) A) Fill in the Blanks (Any Five) [5]

- i) _____ is a person who is liable to pay any amount of tax, penalty or interest.
- ii) _____ means the aggregate amount of taxable income computed under the five heads of income.
- iii) Commission received from employer is taxable under the head income from _____
- iv) Municipal Tax is to be charged on the _____ value of the property.
- v) Exemption for the allowance received for children education is up to Rs. _____ per month per child for maximum of two children.
- vi) The standard deduction under section 24(a) from house property is at _____ %.

B) Match the Pairs [5]

Group-A	Group-B
i) Commission	a) Exempt up to Rs. 300 p.m.
ii) Employer contribution to RPF	b) Exempt up to 12% of Salary
iii) Hostel Allowance	c) Fully Exempt from tax
iv) Vacancy Loss	d) Fully Taxable
v) Indian Agricultural Income	e) House Property

P.T.O.

Q2) Write Short Notes (Any Two)

[10]

- a) Assessee
- b) Previous Year
- c) Gratuity
- d) Recognized Provident Fund

Q3) Solve the following problem.

[15]

Mr. Atul is an employee of a company at Mumbai. He provides you the following details of his income received during the previous year 2021-22.

- Basic Salary Rs.40,000 p.m.
- Dearness Allowance (50% part for retirement benefit) Rs.30,000 p.m.
- Travelling allowance Rs. 15,000
- Medical Allowance Rs. 12,000
- Research Allowance Rs.15,000 (Expenses Rs.13,000)
- His own contribution to RPF Rs.20,000 and Company contributed Rs.30,600 to his RPF account.
- Interest credited to R.P.F. @ 8% p.a. is Rs.24,000.
- Company also provided a car having capacity 1700cc for official purpose. The car is owned by the company and all the expenses are met by the company.

Compute his taxable income from salary for the assessment year 2022-23 assuming he paid professional tax of Rs.2,500 during the year.

Q4) Solve the following problem.

[15]

Mr. Rohit submits the following information of his property:

Property Income	House-A	House-B
Nature of Property	Let out for residence	Let out for business
Municipal Valuation	2,00,000	2,00,000
Fair Rent	2,40,000	2,10,000
Standard Rent as per rent control Act	1,90,000	1,95,000
Rent received	1,78,000	2,12,000
Municipal taxes paid	20,000	20,000
Interest on borrowed capital	92,000	1,01,000
Insurance	5,200	5,500

Determine the taxable income from house property for the A. Y. 2022-23.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1780

[Total No. of Pages : 2

[5952]-233

First Year B.Com. (Vocational)

Voc - 126-A : COMPUTER APPLICATION-II

(2019 CBCS Pattern) (Semester - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks:

[5]

- a) _____ statement is a multiple or multiway branching decision making statement.
i) Loop	ii) Array
iii) Switch	iv) New
- b) _____ is an entry controlled looping statement.
i) do-while	ii) while
iii) for	iv) if-else
- c) A _____ is a group of statements that together perform a particular task.
i) Loop	ii) Function
iii) Bunch	iv) Method
- d) Which of the following symbol is used when there is more than one if statement is there?
i) <>	ii) { }
iii) []	iv) **
- e) A collection of elements of the same data type is called_____.
i) Operator	ii) Array
iii) Object	iv) Variable

P.T.O.

- B) Match the following: [5]
A	B
a) Strlen()	i) String
b) Nested if	ii) Starts at 0
c) Array index	iii) String length function
d) Switch statement	iv) One if statement inside another if statement
e) Char c[5];	v) Decision making statement

Q2) Write Short notes (Any Two): [10]

- a) For loop
- b) Purpose of function
- c) If-else statement

Q3) Answer the following (Any Four): [20]

- a) Write a C program to find square of a number using function.
- b) Explain strcpy() function with syntax and example.
- c) Explain do-while loop with syntax.
- d) Write a C program to print numbers from 1 to 10.
- e) What is Funtion? How function is declared?

Q4) Answer the following [10]

- a) What is Array? Explain declaration and initialization of an array.
- b) Explain switch-case statement. Explain the use of default and break statement.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-1781

[Total No. of Pages : 2

[5952]-234

First Year B.Com. (Vocational)

ADVERTISING

126B - VOC : Advertising Sales Promotion & Sales Management - II
(2019 Pattern) (Semester - II) (CBCS) (Paper - II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to right indicate full marks.

Q1) A) Fill in the blanks:

[5]

- a) What types of media does magazine belongs to?
 - i) Print media
 - ii) Outdoor media
 - iii) Television media
 - iv) None of the above
- b) An _____ must attract the attention of the prospective customers.
 - i) Ad copy
 - ii) Write up
 - iii) Song
 - iv) Colour
- c) The First step in budgetary process is_____.
 - i) Budget Presentation
 - ii) Preparation of budget
 - iii) Budget control
 - iv) Budget Interpretation
- d) Now a days expenditure on advertising is considered as_____.
 - i) Waste
 - ii) Investment
 - iii) Expenses
 - iv) Speculation
- e) Written material in ad-copy is known as_____.
 - i) Copy
 - ii) Illustration
 - iii) Logo
 - iv) Slogan

P.T.O.

- B) Match the following: [5]
A	B
a) Sign or symbol	i) Product life cycle
b) Illustration	ii) Print media
c) Growth stage	iii) Slogan
d) Newspaper magazine	iv) Logo
e) "No one can eat just one"	v) Pictorial Presentation

Q2) Write Short notes (Any 2): [10]

- a) Advantages of print media.
- b) Advertising Budget.
- c) Role of Woman in advertising.
- d) Importance of rural advertising.

Q3) a) Write in detail elements of advertising layout for print media. [8]

OR

Write a detail note on Essentials of good advertising layout.

b) What do you mean by advertising budget? State methods of budget. [7]

OR

Explain factors affecting advertising budget.

Q4) a) State various career opportunities available in the field of marketing and advertising. [8]

OR

Explain difficulties faced in rural advertising.

b) Write a note on ethics in advertising. [7]

OR

Discuss the measures to make rural advertising effective.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PA-2700

[Total No. of Pages : 2

[5952]-235

First Year B.Com. (Vocational)

126-C-Voc : TAX PROCEDURE & PRACTICES-II

Goods & Services Tax

(CBCS 2019 Pattern) (Semester-II)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Choose appropriate answer (Any Five) : [5]

- a) Composition tax payer is required to file return in form no____.
 - i) GSTR-1
 - ii) GSTR-2
 - iii) GSTR-3
 - iv) GSTR-4
- b) IGST was levied on _____.
 - i) Interstate Supply Only
 - ii) Interstate Supply & SEZ units
 - iii) Intra State Supply Only
 - iv) All of these
- c) GST is levied on supply of all goods and service except _____.
 - i) Alcoholic liquor for human consumption
 - ii) Tobacco
 - iii) Health care service
 - iv) All of the above
- d) Reverse Charge Mechanism applicable on _____.
 - i) Advocate Services
 - ii) Transport Services
 - iii) Security Services
 - iv) All of these
- e) _____ form is furnished for submission of details of inward supplies u/s 37.
 - i) GSTR-1
 - ii) GSTR-2B
 - iii) GSTR-3B
 - iv) GSTR-5
- f) Supply of goods in the course of import into the territory of India is _____.
 - i) Intrastate Supply
 - ii) Export Supply
 - iii) Interstate Supply
 - iv) All of the above

P.T.O.

- B) State whether the following statement is True or False: [5]
- a) Tax collected at the time of supply of goods or services is called output tax.
 - b) Professional tax has been abolished by the GST.
 - c) Assam was the first state in India to pass GST bill.
 - d) The due date for filing GSTR-3B is on or before 20th day of the next month.
 - e) Maximum rate prescribed by GST law for interstate supply is 40%.

Q2) Write Short Notes (Any Two): [10]

- a) Special audit under GST.
- b) Time of Supply for services.
- c) Offences under GST.
- d) Records to be maintained by manufacturer.

Q3) Answer the following questions (Any Four): [20]

- a) Explain the various contents of GSTR-1.
- b) Explain the various provisions for payment of tax & interest under GST law.
- c) What are the different forms for Returns and their due dates under GST Laws?
- d) Explain the various provisions for penalty under GST.
- e) Who is required to maintain the books of accounts under GST?
- f) Who is required to furnish the details of outward supplies in return form?

Q4) Answer Any One of the following questions: [10]

- a) What is Place of Supply of Services?
- b) What is reverse charge mechanism under GST? Explain its provisions.

